

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Bosansko-podrinjski kanton Goražde
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
Босанско-подрињски кантон Горажде
МИНИСТАРСТВО ЗА ФИНАНСИЈЕ

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA PERIOD 2023.-2025. godina

Goražde, juni 2022. godine

SADRŽAJ

Poglavlje 1. UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA ZA 2023.-2025. godina	2
UVOD.....	2
POZADINSKE INFORMACIJE	4
INFORMACIJA O DOKUMENTU OKVIRNOG BUDŽETA I	
KORIŠTENA METODOLOGIJA	5
Poglavlje 2. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I	
PROGNOZE	6
BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON GORAŽDE.....	8
Poglavlje 3. STRATEGIJA RAZVOJA BOSANSKO-PODRINJSKOG	
KANTONA GORAŽDE 2021-2027. GODINA	9
Poglavlje 4. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA.....	12
BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2022. GODINU	13
PROJEKCIJE PRIHODA ZA PERIOD 2023-2025. GODINA.....	13
POREZNI PRIHODI.....	14
NEPOREZNI PRIHODI.....	17
TEKUĆE POTPORE - GRANTOVI.....	18
JAVNI DUG.....	19
RIZICI PO PROJEKCIJI PRIHODA.....	19
MJERE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE.....	20
Poglavlje 5. STRUKTURA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU.....	22
BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2022. GODINU	22
UKUPNO PROJEKCIJA POTROŠNJE PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI.....	23
Plate, naknade troškova zaposlenih i doprinosi.....	25
Izdaci za materijal i usluge.....	25
Tekući transferi.....	26
Kapitalna potrošnja.....	27
ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA ZA PERIOD 2023-2025. GODINA.....	28
PROGRAMSKI OKVIR.....	30
RIZICI PO PROJEKCIJAMA ZA PERIOD 2023-2025. GODINA.....	34
Poglavlje 6. PLAFONIRANJE BUDŽETSKIH ZAHTJEVA	
ZA PERIOD 2023-2025. GODINA.....	35

POGLAVLJE 1. UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA ZA 2023.-2025. GODINA

UVOD

Zakonski osnov za izradu Dokumenta okvirnog budžeta je sadržan u Zakonu o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 5/18, 91/15, 103/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) te u istom su definisani rokovi, način, elementi i prioriteti za izradu Dokumenta okvirnog budžeta.

Dokument okvirnog budžeta je jedan od ključnih instrumenata jačanja upravljanja javnim finansijama u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini uopšte.

Dokument okvirnog budžeta je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na njemu se zasniva priprema i izrada budžeta.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period je zakonska obaveza za sve korisnike budžetskih sredstava i vanbudžetskih fondova na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. Ovaj dokument je glavni rezultat izrade i planiranja srednjoročnog budžeta po metodologiji „Deset koraka srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta“ koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

U skladu s odredbama Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbe o izradi strateških dokumenata Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde donijela je, 17.01.2020. godine, Odluku o pristupanju izradi Strategije razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2021-2027. godine. te je ista usvojena od strane Vlade i Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Na osnovu situacione analize i SWOT analize postavljen je osnov za definisanje strateških pravaca razvoja BPK. Strateško fokusiranje je bazirano na jedinstvenim snagama sa kojima raspolaže BPK kao i ključnim problemima koje u narednim godinama treba riješiti. Shodno tome, strateški fokus razvoja BPK u periodu 2021-2027. godinu usmjeren je na slijedeće oblasti:

- Osiguranje snažne ekonomije, podržane poslovnim okruženjem i infrastrukturom
- Unapređenje kvaliteta društvenog života
- Unaprjeđenje infrastrukture i očuvanje okoliša na principima održivosti

Kroz Strategiju razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde definisana je Vizija BPK – a Goražde:

BPK-a Goražde -Regija snažne izvozne privrede i ugodnog ambijenta za život koji krase ljepota rijeke Drine, u kojoj se resursi racionalno koriste i čuva okoliš za održiv rast.

Kroz strategiju Razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde postavljena su tri strateška cilja i to:

Strateški cilj 1: Uspostaviti održiv ekonomski rast

Strateški cilj 2: Učiniti BPK mjestom kvalitetnog življenja

Strateški cilj 3: Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati infrastrukturne kapacitete

Prioriteti grupisani po strateškim ciljevima

Strateški ciljevi

STRATEŠKI CILJ 1:

Uspostaviti održiv ekonomski rast

Prioriteti

PRIORITET 1.1. Poticati industrijsku proizvodnju, posebno izvozno orijentisanu sa finalizacijom proizvoda za višu dodanu vrijednost i zapošljavanje

PRIORITET 1.2. Razviti ruralne sredine koristeći

poljoprivredne i šumske resurse

PRIORITET 1.3.: Razviti turističku ponudu i

infrastrukturu za održivi turizam

PRIORITET 2.1. Unaprijediti pristup kvalitetnom i inkluzivnom obrazovanju i obukama

PRIORITET 2.2. Podržati razvoj kulturnih i sportskih

sadržaja za sve grupe

PRIORITET 2.3. Osigurati pravedan i efikasan sistem

zdravstvene i socijalne zaštite

PRIORITET 2.4. Unaprijediti efikasnost rada javnih

institucija i sigurnost

PRIORITET 3.1. Osigurati pametno upravljanje

prirodnim resursima i održivo prostorno planiranje

PRIORITET 3.2. Povećati investicije u javnu

infrastrukturu i

STRATEŠKI CILJ 2:

Učiniti BPK Goražde

mjestom kvalitetnog

življenja

STRATEŠKI CILJ 3:

Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati

infrastrukturne kapacitete

Implementacijom Strateških ciljeva i definisanih prioriteta Vlada Bosansko-podrinjskog kantona u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima u narednom periodu pokušat će ostvariti definisanu Viziju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Ono što je potrebno je da se pri izradi Budžeta budžetski korisnici planiraju implementiranje prioriteta i mjera definisanih Strategijom.

Bitno je istaći da je Ministarstvo za finansije pri izradi ovog Dokumenta za temelj izrade koristilo Smjernice fiskalne i ekonomske politike BPK-a Goražde 2022.-2024. godinu donešene od strane Vlade Kantona dana 28.05.2021. godine (Zaključak broj: 03-11-883/21), Ciljeve ekonomske i fiskalne procjene, Procjene Federalnog ministarstva za finansije, privredna kretanja na području BPK-a Goražde prućena od strane Privredne komore BPK-a Goražde, DEI-a, DEP-a i svih drugih izvora dostupnih informacija.

Smjernicama su definisani očekivani prihodi u naredne tri godine i u istim se poseban akcenat stavio na posljedice prouzrokovane pandemijom koronavirusa COVID-19. Procjene prihoda su rađene na bazi realno očekivanih prihoda bez

procjene grant sredstava i eventualnog raspolaganja namjenskim sredstvima prethodnih godina.

Ono što je vidljivo da procjene očekivanih prihoda teško da mogu zadovoljiti Ustavom definisane funkcije Kantona te će se u skladu sa tom činjenicom u plafoniranju iznosa budžeta budžetskih korisnika definisati šta je to što se može isfinansirati očekivanim prihodima a šta će zavisiti od sredstava sa većeg nivoa vlasti.

Ono što možemo konstatovati iz dostavljenih zahtjeva za sredstvima od strane budžetskih korisnika je činjenica da se veći broj korisnika nije pridržavao navedene Instrukcije za izradu Dokumenta, te su svoje zahtjeve temeljili na bazi dosadašnjih historijskih troškova i svojih potreba uz jako loše obrazloženje neophodnosti i potrebe za traženim sredstvima.

POZADINSKE INFORMACIJE

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) pripremljen je Dokument okvirnog budžeta koji je dio Srednjoročnog okvira rashoda za period 2023.-2025. godina.

Višegodišnje planiranje budžeta i priprema Dokumenta okvirnog budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine započeto je 2001. godine, u okviru Federalnog ministarstva za finansije, odnosno Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, uz podršku Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID). Od 2005. godine u okviru jačanja javnih finansija u Federaciji Bosne i Hercegovine tehničku pomoć pružila je i konsultantska kuća PKF finansirana od Vlade Velike Britanije.

Bosansko-podrinjski kanton Goražde je izradu Dokumenta okvirnog budžeta započeo raditi 2006. godine te se pokušalo pristupiti primjeni programskog budžetiranja u skladu sa rokovima i na način kako je to utvrđeno budžetskim kalendarom.

U toku 2021. godine Vlada Federacije- Federalno Ministarstvo finansija u saradnji sa Evropskom unijom – Projekat Evropske komisije počinje intenziviranje rada i obuke na pripremi Budžeta kroz Programsko budžetiranje, a isto predstavlja budžetske informacije na način koji jasno povezuje budžetske resurse sa krajnjim rezultatom politike koji Vlada nastoji postići. Jednostavno rečeno, budžetiranje zasnovano na programima ili rezultatima je proces raspodjele sredstava na određene ciljeve i/ili rezultate koji se nastoje postići uložnim sredstvima.

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će se aktivno uključiti u proces edukacije i uvođenje programskog budžetiranja na nivou kantona uz napomenu da se još uvijek ne raspolaže sa softverom koji bi podržao i pratio način definisanja budžeta u smislu programskog budžetiranja to se izrada trogodišnjih i godišnjih budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i dalje

zasniva na izradi budžeta po ekonomskim klasifikacijama uz opširniji pregled sa što više elemenata koje sadrži programsko budžetiranje.

U skladu sa budžetskim kalendarom Ministarstvo za finansije je Nacrt Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023-2025. godinu dužno do 15.06. tekuće godine poslati na usvajanje Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Vlada razmatra i usvaja Dokument okvirnog budžeta do 30. juna tekuće godine, nakon čega se Dokument okvirnog budžeta dostavlja Skupštini Kantona kao informacija i objavljuje na web stranici Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

INFORMACIJA O DOKUMENTU OKVIRNOG BUDŽETA I KORIŠTENA METODOLOGIJA

Na nivou Federacije BiH u proteklom periodu, a u cilju olakšanja procesa planiranja donešen je Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredba o izradi strateških dokumenata Federacije Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za proces izrade Dokumenta okvirnog budžeta koristilo je podatke, procjene i informacije Vlade Kantona, Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje (OMA), dosadašnje budžete budžetskih korisnika, Procjene Federalnog ministarstva finansija u dijelu prihoda i iste su primjenjene u cijelosti.

Ovaj dokument treba da poboljša koordinaciju između Vlade Kantona i općina na pripremi budžeta za naredne godine. Smjernice pokrivaju slijedeće ključne oblasti:

- Strateške ciljeve Vlade BPK-a Goražde
- Makroekonomska pozicija i pretpostavke;
- Projekcije prihoda;
- Zahtjeve budžetkih korisnika

Također, Dokument okvirnog budžeta treba da osigura realan, sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda, čime se postiže funkcionalna povezanost provođenja sveukupnih aktivnosti u koncipiranju uravnoteženog okvira prihoda i rashoda.

Dokumentacionu osnovu za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023-2025. godina predstavljaju:

- Smjernice fiskalne i ekonomske politike BPK-a Goražde 2023.-2025. godinu
- Strategija razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde 2021.-2027. godina;
- Dostupni analitički materijali Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva finansija, kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije;

- Izvršenja Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde prethodnih godina kao i Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2022. godinu;
- Program rada Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Napomena: korekcije kroz Dokument okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023-2025 godinu u odnosu na Smjernice fiskalne i ekonomske politike BPK-a Goražde 2023.-2025. godinu u procjeni prihoda je iz razloga dostavljenih Revidiranih projekcija prihoda od strane Federalnog ministarstva finansija dostavljenih aktom broj: 05-12-5-3955/22-1 od 17.05.2022. godine a zaprimljenih 23.05.2022. godine. Navedenim projekcijama povećavaju se prihodi u okviru prihoda koje definiše Federalno ministarstvo finansija i iste su obavezujuće.

POGLAVLJE 2. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su zasnovane preliminarne procjene Bosne i Hercegovine.

Makroekonomski pokazatelji za period 2020-2025. godina dati su u slijedećem pregledu:¹

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nominalni BDP u mil KM	35.436	37.578	39.590	41.344	43.303	45.489
Nominalni rast u %	-3,0	6,0	5,4	4,4	4,7	5,0
BDP deflator (prethodna godina = 100)	100,2	100,6	103,2	101,3	101,7	101,6
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	35,376	37,344	38,364	40,802	42,568	44,790
Realni rast u %	-3,2	5,4	2,1	3,1	3,0	3,4
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1	2	6	1,8	1,7	1,5
Potrošnja u mil KM	32,360	34,018	35,994	37,104	38,186	39,299
Realni rast u %	-2,3	3,7	0,5	1,2	1,2	1,3
Vladina potrošnja u mil KM	7,129	7,272	7,504	7,722	7,961	8,200
Realni rast u %	1,3	1,3	0,7	0,4	0,6	0,5
0,5	25,232	26,747	28,489	29,382	30,225	31,099
Realni rast u %	-3,2	4,4	0,5	1,4	1,4	1,5
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	7,779	8,520	9,061	9,700	10,650	11,700
Realni rast u %	-4,1	4,8	0,7	5,1	7,8	7,8
Vladine investicije u mil KM	1,674	1,683	1,758	1,931	2,220	2,553
Realni rast u %	80,5	-1,0	2,7	7,6	11,7	11,7
Privatne investicije u mil KM	6,105	6,838	7,302	7,770	8,430	9,147

¹ Izvor DEP- mart 2022.godine

Realni rast u %	-15,0	6,4	0,3	4,5	6,8	6,8
Uvoz u mil KM	16,601	21,118	25,190	26,978	28,588	30,548
Nominalni rast u %	-14,8	27,2	19,3	7,1	6,0	6,9
Realni rast u %	-13,6	12,3	6,1	4,1	4,0	4,6
Izvoz u mil KM	11,820	16,142	19,586	21,370	23,129	25,042
Nominalni rast u %	-17,5	36,6	21,3	9,1	8,2	8,3
Realni rast u %	-16,1	20,6	10,6	6,9	6,2	6,1
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	18,5	19,6	19,4	20,2	21,3	22,8
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1,286	-1,155	-1,539	-1,488	-1,334	-1,312
Rast u %	29,5	-11,2	33,3	-3,3	-10,4	-1,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,7	-3,1	-3,9	-3,6	-3,1	-2,9

BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON GORAŽDE

Arheološka iskopavanja potvrđuju da je područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde bilo naseljeno tokom kamenog doba i rimskog perioda. U srednjem vijeku grad Goražde se prvi put spominje 1379. godine.[1][2] U okolini Goražda se nalaze mnogi stećci iz ovih doba.

Osmanlije su osvojili područje 1465. godine i drže ga do 1878. godine i Austro-Ugarske okupacije. Tokom Prvog i Drugog svjetskog rata, masovno je stradalo uglavnom muslimansko stanovništvo. Nakon završetka Drugog svjetskog rata područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde postaje dio jugoistočne regije Bosne i Hercegovine i njen administrativni, privredni i kulturni centar.

Prije rata u Bosni i Hercegovini, današnja općina Ustiprača u Republici Srpskoj pripadala je Goraždu, dok su današnje općine Pale-Prača i Foča-Ustikolina pripadali Palama i Foči u Republici Srpskoj. Nakon dejtonskog sporazuma Goražde je postao centar Goražde-Podrinjskog kantona. 2001. godine naziv je promijenjen u Bosansko-podrinjski kanton Goražde.

BPK Goražde je najmanji od 10 kantona – federalnih administrativnih jedinica – u sastavu Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH). Prostire se na površini od 504,6 km² i ima veoma povoljan konfiguratívni geografski položaj koji se proteže po istočnim padinama Jahorine, Borovca i Kleka, na prosječnoj nadmorskoj visini od 345 metara (Goražde)²³, što uslovljava blagu, kontinentalnu klimu, kratke zime i topla duga ljeta.

Tabela 1: Ključni pokazatelji BPK Goražde

U sastavu BPK nalaze se Grad Goražde i dvije općine: Foča u Federaciji BiH i Pale u Federaciji BiH.

Administrativno-političko središte kantona je u Goraždu. BPK se dodiruje sa općinom Trnovo iz FBiH, Kantonom Sarajevo, te 5 općina iz Republike Srpske (Foča, Kalinovik, Novo Goražde, Pale i Rogatica).

Ključni pokazatelji	Veličina
Površina kantona (km ²)	504,6
Površina FBiH (km ²)	26.110,5
Broj stanovnika	23.734

Koncept razvoja ovog Kantona je razvoj privrednih kapaciteta koji imaju zdravu osnovu i perspektive za jačanje, iskorištavanje velikih prirodnih resursa ovog kantona, davanjem koncesija, te jačanje poljoprivrede, u kojoj su neiskorištene mogućnosti razvoja ruralnog područja. Bosansko-podrinjski kanton Goražde ima dosta prirodnih resursa, kao što su: vodeni potencijal, nalazišta gipsa, izvori termalne i pitke vode, proizvodnja zdrave hrane, veliki turistički i hidro potencijal rijeke Drine i njenih pritoka, bogatstvo šuma i lovišta, što otvara raznovrsne mogućnosti za ulaganje. Pored razvoja već postojeće industrijske proizvodnje i povećanja kapaciteta sa posebnim akcentom na namjensku industriju velike su mogućnosti kako razvoj turizma tako i ruralnog razvoja, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Formiranje i ulaganje Turističku organizaciju stvaranje i izgradnja infrastrukturnih objekata od značaja za razvoj turizma i povećanja turističke ponude sa novim aspektom turizma koji se odnosi na vjerski turizam.

Jedna od najbitnijih komponenti razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je razvoj infrastrukture sa akcentom na izgradnju adekvatne cestovne infrastrukture od čega je najznačajniji putni pravac Goražde – Sarajevo čime bi se stvorile jako dobre pretpostavke još većeg razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao centra Gornjo-drinske regije. Ono na što se treba usmjeriti je iskorištenosti pozicije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde koji predstavlja koridor povezivanja susjednih zemalja okruženja.

POGLAVLJE 3. STRATEGIJA RAZVOJA BPK-a GORAŽDE 2021.-2027. GODINA

Ono na što je jako bitno ukazati kroz Dokument je vizija i ciljevi definisani u Strategiji razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde 2021-2027. godine.

U procesu izrade Strategije razmatrana je radna verzija Strategije razvoja Federacije BiH, kako bi se usaglasili strateški ciljevi na nivou Kantona sa strateškim ciljevima Federacije BiH. U proces izrade Strategije uključene su i jedinice lokalne samouprave u sastavu BPK, kroz sastav formiranih radnih i savjetodavnih tijela, kako bi se u Strategiji na nivou Kantona reflektirale i razvojne potrebe jedinica lokalne samouprave. Pored koordinacije i usaglašavanja razvojnih ciljeva BPK sa razvojnim ciljevima Federacije BiH i jedinica lokalne samouprave u sastavu Kantona, pri izradi Strateške platforme su razmatrani i dokumenti koji odražavaju razvojne prioritete Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu BiH) utvrđene u procesu europskih integracija, kao i globalno prihvaćene ciljeve održivog razvoja.

U procesu izrade Strategije koriste se principi planiranja utvrđeni Uredbom o izradi strateških dokumenata Federacije BiH, od kojih posebno izdvajamo:

- otvoreni metod koordinacije u Federaciji BiH (OMK),
- vertikalna i horizontalna koordinacija nadležnih institucija u procesima razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u FBiH i usklađenosti razvojnih prioriteta,
- ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane FBiH i
- partnerstvo, javnost i transparentnost u procesu razvojnog planiranja.

Strategija je osnov za izradu trogodišnjih akcionih planova i smjernica za trogodišnje planove rada, te programa javnih investicija (PJI), trogodišnjih i godišnjih planova rada ministarstava i organa uprave, te dokumenta okvirnog budžeta (DOB) i godišnjeg budžeta.

Vizija razvoja BPK iskazuje stratešku namjeru građanstva koja prvenstveno odražava težnje da BPK postane savremena evropska regija, orijentisana na održive aspekte razvoja gdje se razvoj posmatra kao višedimenzionalan proces ekonomske, društvene, okolišne, prostorne i institucionalne transformacije sa ciljem poboljšanja kvaliteta i standarda života građana i građanki. Vizija uključuje inkluziju svih sektora društva u razvojne procese, uključujući javni, privatni i civilni sektor.

VIZIJA

BPK - Regija snažne izvozne privrede i ugodnog ambijenta za život koji krasi ljepota rijeke Drine, u kojoj se resursi racionalno koriste i čuva okoliš za održiv rast.

Strateški cilj je cilj najviše razine koji utječe na sveukupni pravac razvoja zajednice i predstavlja jasan smjer kretanja u dugoročnom razdoblju. Strateška platforma razvoja Bosansko-podrinjskog kantona temelji se na tri strateška cilja, koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomskog i društvenog razvoja te zaštite okoliša i razvoja javne infrastrukture.

Strateški ciljevi su nastali na osnovu analiza, prvenstveno situacione i SWOT analize, na osnovu kojih su izvučeni strateški fokusi. U nastavku je grafički prikaz veze između strateških fokusa i strateških ciljeva.

Strateški cilj 1: Uspostaviti održiv ekonomski rast

Za ostvarenje vizije razvoja BPK ključno je obezbijediti uslove za održiv ekonomski rast, koji stvara preduslove za društveni napredak, razvoj infrastrukture i veći stepen zaštite okoliša. Zbog toga je prvi strateški cilj razvoja BPK usmjeren na ekonomski razvoj, koji će se bazirati na boljem iskorištavanju prirodnih potencijala i poslovne tradicije, uz uspostavljanje pogodnog privrednog okruženja i razvoj poduzetničke infrastrukture. Ovaj cilj je usmjeren na jačanje konkurentnosti industrije, uz poticanje izvorne orijentacije i finalizacije, stvaranje lanaca vrijednosti, podršku za održivost obrta, razvoj poduzetničke infrastrukture, te oživljavanje ruralnih područja, uz podršku poljoprivredi i aktivnostima za generisanje dohotka ruralnog stanovništva. Posebnu pažnju je potrebno posvetiti boljem iskorištavanju turističkih potencijala kantona. Ovim ciljem će se postići pozitivni efekti koji se odnose na povećanje poreznih prihoda, rast izvoza posebno gotovih proizvoda sa dodatnom vrijednošću, održivost i rast malih i srednjih preduzeća, zapošljavanje, ruralni razvoj, te obogaćivanje turističke ponude i razvoj turizma na ovom području.

Stepen realizacije postavljenog strateškog cilja će se pratiti kroz nekoliko ključnih pokazatelja uticaja: indeks razvijenosti ili porezne prihode/pc, stopu zapsolenosti, te stopu pokrivenosti izvoza uvozom, na osnovu kojih će se finalno ocjeniti ostvareni stepen ekonomskog razvoja, a detaljniji pokazatelji ekonomskog razvoja će biti vezani za pokazatelje ostvarenja prioritetnih ciljeva.

Strateški cilj 2: Učiniti BPK mjestom kvalitetnog življenja

Unapređenje kvaliteta življenja kroz stvaranje održivog i inkluzivnog društvenog okruženja je strateški cilj razvoja BPK. Ljudski kapital je predstavlja osnov za razvoj društva i ekonomije, a

njegovo razvijanje će se postići kroz u napređenje kvaliteta usluga javne uprave i jačanje segmenta pravde i sigurnosti, unapređenju dostupnosti obrazovanja ali i kvaliteti, sportu i kulturi i unapređenje tržišta radne snage, poboljšanje zdravstvene usluge i reformskim aktivnostima u oblasti socijalne zaštite. Neophodno je voditi računa o kontinuiranom razvijanju ljudskih potencijala, te razvoju sadržaja za sve društvene grupe na području BPK, jer socijalna uključenost se smatra ključnim uslovom za održiv dugoročni razvoj. Jedan od prioriteta je i jačanje dobre uprave u službi građana, kroz unapređenje efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti javne uprave BPK, te modernizaciju svih njenih usluga u skladu sa savremenim trendovima.

Indikatori uticaja podrazumijevaju one indikatore koji mjere efekat neke mjere ali na dužem roku, za razliku od indikatora rezultata. S tim u vezi indikatori uticaja koji bi mjerili strateški cilj su: povećanje broja stanovnika te broj stanovnika na jednog ljekara.

Strateški cilj 3: Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati infrastrukturne kapacitete

Imajući u vidu da BPK Goražde teži ka industrijskom razvoju, uključujući i unapređenje poslovnih zona, neophodno je osigurati efikasnu uspostavu i instrumente implementacije mjera zaštite okoliša i očuvanja prirode kako bi se razvijale i ostale privredne grane te obezbijedio kvalitetan život za građanstvo Kantona. Kako bi se osiguralo održivo upravljanje okolišem i prirodnim resursima, omogućila kvalitetna komunalna usluga stanovnicima BPK, te stvorile osnovne pretpostavke za dalji razvoj privrede, zacrtan je treći strateški cilj. Ovim ciljem će se postići pozitivni efekti i stvoriti svi preduslovi i normativni okviri za doprinos u zaštiti i očuvanju okoliša kroz unapređenje infrastrukture. U domenu informacionih sistema za integralno upravljanje okolišem, zaštitu i sanaciju okolišnih komponenti (voda, zemlja, zrak), te zaštitu i unapređenje prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije.

Najveće promjene u okruženju koje se očekuju na osnovu ovog cilja su promjene u komunalnim djelatnostima vodosnabdjevanja i regulisanja upravljanja otpadom, te unapređenju energetske efikasnosti.

Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći utjecaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. Definirani prioriteti su grupirani po relevantnim strateškim ciljevima.

Strateški ciljevi

STRATEŠKI CILJ 1:

Uspostaviti održiv ekonomski rast

STRATEŠKI CILJ 2:

**Učiniti BPK Goražde
mjestom kvalitetnog
življenja**

STRATEŠKI CILJ 3:

**Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati
infrastrukturne kapacitete**

Prioriteti

PRIORITET 1.1. Poticati industrijsku proizvodnju, posebno izvozno orijentisanu sa finalizacijom proizvoda za višu dodanu vrijednost i zapošljavanje
PRIORITET 1.2. Razviti ruralne sredine koristeći poljoprivredne i šumske resurse
PRIORITET 1.3.: Razviti turističku ponudu i infrastrukturu za održivi turizam
PRIORITET 2.1. Unaprijediti pristup kvalitetnom i inkluzivnom obrazovanju i obukama
PRIORITET 2.2. Podržati razvoj kulturnih i sportskih sadržaja za sve grupe
PRIORITET 2.3. Osigurati pravedan i efikasan sistem zdravstvene i socijalne zaštite
PRIORITET 2.4. Unaprijediti efikasnost rada javnih institucija i sigurnost
PRIORITET 3.1. Osigurati pametno upravljanje prirodnim resursima i održivo prostorno planiranje
PRIORITET 3.2. Povećati investicije u javnu infrastrukturu i usluge

POGLAVLJE 4. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

Projekcija prihoda za period 2023.-2025. godina u najvećoj mjeri je pod uticajem trenutne situacije u momentu izrade ovih Smjernica, a prouzrokovane snažnim poremećajem na tržištu posebice ekonomskih posljedica izazvanih ratom u Ukrajini i sankcijama prema Rusijoj federaciji što se posebno odrazilo na rast cijena hrane i goriva te je nakon posljedice pandemije virusa COVID-19 u Bosni i Hercegovini, koja je dovela do značajnog slabljenja ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini došlo i do inflacije i nestašice osnovnih životnih namirnica te i ako je kretanje cijena barela u svijetu imalo najveći pad u našoj zemlji je došlo do porasta cijene goriva i drugih energenata.

U cijelokupnom ekonomskom sistemu došlo je do značajnog povećanja Prihoda od PDV-a te je u toku 2021. godine kao i u I-kvartalu 2022. godine, te uzimajući u obzir stabilizacijske mjere za koje se očekuje da će biti preduzete na teritoriji Federacije BiH i Bosansko-podrinjskog kantona Goražde moguće je da će doći do stabilizacije cijena i stagniranja PDV-a jer i ako je došlo do povećanja cijena što direktno povećava prihode od PDV-a ipak kupovna moć je manja tako da postoji velika mogućnost da će se PDV u toku 2022. godine kretati u uzlaznoj putanji ali u toku 2023. i 2024. godine smatramo da neće imati taj trend. U skladu sa naprijed navedenim odnosno do krajnje nepredvidivog toka i dužine trajanja nestabilnosti i njenog krajnjeg djelovanja na globalnu i domaću ekonomiju, projekcije prihoda su rađene sa krajnjom oprežnošću i bazirane na konzervativnom pristupu.

Globalni problemi koji su zadesili sve zemlje te nije zaobišao niti jednu ekonomiju svijeta, pa ni Bosnu i Hercegovinu od pandemije korona virusa u zadnjih 3 godine i usljed nepoznanice šta će se dešavati u narednom periodu po pitanju ratnih dešavanja u svijetu što će velikim dijelom biti uvjetovano odlukama na globalnom nivou, posebno kada je riječ o zemljama najvećim ekonomskim partnerima Bosne i Hercegovine. Također prateći situaciju, na domaćem prostoru moguće je u fazama donošenje novih mjera unutar fiskalne politike, u skladu sa razvojem situacije, koje mogu dovesti do drugačijih ishoda od trenutno pretpostavljenih.

U skladu sa naprijed navedenim vrlo oprezno se radilo na projekciji ostvarenja prihoda u ovom srednjoročnom periodu jer svaki neplanirani događaj u toku 2022. godine značajno može izmijeniti projicirane prihode. Zavisno od situacije i kretanja te potreba koje se mogu pojaviti u narednom periodu postoji mogućnost i da se javi potreba u prenamjeni određenih prihoda u cilju saniranja posljedica ekonomske situacije.

Projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godina rađene su na osnovu zadnje dostavljenih smjernica od strane Federalnog ministarstva finansija.

BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2022. GODINU

Budžetom za 2022. godinu planirani su prihodi, primici i finansiranje u iznosu od 43.580.100 KM.

Ukupni prihodi planirani su u iznosu 43.580.100 KM i odnose se na porezne prihode, neporezne prihode i tekuće transfere, te prihode po osnovu zaostalih obaveza od čega su:

- Porezni prihodi planirani u iznosu od 34.057.538 KM;
- Neporezni prihodi planirani su u iznosu od 3.023.429 KM;
- Tekući transferi (transferi i donacije) planirani su u ukupnom iznosu od 6.499.000 KM od čega se iznos od 5.000.000 KM odnosi na primljene tekuće transfere od Federacije Budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a ostalo predstavlja namjenska sredstva (sredstva na ime civilnih žrtava rata) koja se doznavaaju u Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao i transfer od Federacije i drugih kantona na ime projekata
- Prihodi od zaostalih uplata planirani su u iznosu od 133 KM

PROJEKCIJE PRIHODA ZA PERIOD 2023.-2025. GODINA

Na bazi dostavljenih revidiranih projekcija od strane Federalnog ministarstva za finansije Bosne i Hercegovine iz maja mjeseca 2022. godine, kao i pokazatelja kretanja prihoda Kantona u prethodnom periodu posebno sa osvrtom na 2021. godinu, te I-kvartal 2022. godine. Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je uradilo projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godine.⁴

PRIHODI			
OPIS	BUDŽET ZA 2023. GODINU	BUDŽET ZA 2024. GODINU	BUDŽET ZA 2025. GODINU
I	II	III	IV
PRIHODI OD POREZA	38.756.836	40.720.146	43.890.873
NEPOREZNI PRIHODI	2.530.976	2.540.976	2.546.011
TEKUĆI TRANSFERI - ČŽR	670.000	665.000	660.000
PRIHODI PO OSNOVU ZAOSTALIH OBAVEZA	133	115	112
UKUPNO	41.957.945	43.926.237	47.096.996

Ukupno planirani prihodi za period 2023.-2025. godina u prethodnoj tabeli **ne obuhvataju transfer iz budžeta Federacije BiH** čiji iznos definiše Federalna Vlada svojom odlukom, kao niti sredstva sa podračuna čija je namjena definisana posebnim zakonskim propisima, a

⁴ Federalno ministarstvo finansija - financija; Akt broj: 05-12-5-3955/22-1 od 17.05.2022. godine

koje će se uključiti u Budžete nakon utvrđivanja iznosa ostvarenih, a ne utrošenih sredstava prethodnih godina.

POREZNI PRIHODI

OPIS	Budžet za 2023.god	Budžet za 2024.god	Budžet za 2025.god
Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	2.037.824	2.098.178	2.168.623
Porez na imovinu	534.126	548.432	563.532
Porez na dohodak	4.336.661	4.623.776	4.936.040
Prihod od indirektnih poreza koji pripadaju kantonu	31.106.231	32.683.756	35.402.873
Prihod od indirektnih poreza koji pripadaju direkciji za cesta	546.101	564.294	611.241
Prihodi od indirektnih poreza na ime finansiranja auto cesta u Federaciji BiH	194.375	200.192	207.046

Prihodi od indirektnih poreza

Najznačajnije porezne prihode čine: Prihodi od indirektnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje a uključuju: PDV, carinske dadžbine, akcize i naknade za puteve. Prikupljeni prihodi od ovih poreza se uplaćuju na Jedinostveni račun koji vodi Uprava za indirektno oporezivanje, a raspodjela sa računa se vrši u skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09) i Zakonom o uplatama na Jedinostveni račun i raspodjelu prihoda („Službeni glasnik BiH“, broj: 55/04, 34/07, 49/09) na način da se najprije izdvajaju sredstva za minimalne rezerve, za servisiranje vanjskog duga države, za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine, za Brčko Distrikt i za entitete.

u KM

➤ VRSTA PRIHODA	➤ PROJEKCIJA			
	➤ 2022	➤ 2023	➤ 2024	➤ 2025
➤ 1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinostvenog računa	32,066,996	33,855,496	35,524,610	38,480,073
➤ 1.1. Kantonalni budžet	29.236.987	31.106.231	32.683.756	35.402.873
➤ 1.2. Općinski/gradski budžeti	2.830.009	2.749.265	2.840.855	3.077.199
➤ 1.2.1. Foča-Ustikolina	317.304	308.251	318.520	345.019
➤ 1.2.2. Goražde	2.364.058	2.296.608	2.373.118	2.570.549
➤ 1.2.3. Pale-Prača	148.647	144.406	149.217	161.631

- **NAPOMENA:** Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno za 2022. godinu i period 2022-2024. godina urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) i zakona o izmjeni zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH sl. Novine FBiH broj: 17/22.

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinostvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje između korisnika u Federaciji Bosne i Hercegovine vrši se dalje na osnovu Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, a na osnovu tog zakona federalni Ministar finansija svake godine donosi Uputstvo o određivanju učešća

kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih organa za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda.

Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste raspoređuju se kantonu i općinama/gradu u njegovom sastavu u omjeru 58% - 42%.

Na osnovu procenta raspodjele Kanton-općine/grad u ovim projekcijama prihod od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste kantona planiran je iznos od 546.101 KM u 2023. godini, 564.294 KM u 2024. godini, te 611.241 KM u 2025. godini.

Porez na dobit

Porez na dobit preduzeća ne predstavlja u cijelosti prihod Kantona, međutim, Bosansko-podrinjski kanton Goražde u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u BPK-a Goražde i finansiranju BPK-a Goražde isti prihod djeli sa općinama/Gradom u omjeru 70% - 30%.

Po projekciji Federalnog ministarstva finansija prihodi od poreza na dobit BPK-a Goražde po godinama će se kretati kako slijedi:

VRSTA PRIHODA	Prihodi od poreza na dobit u KM			
	PROJEKCIJA			
	2022	2023	2024	2025
1. Porez na dobit	2.976.962	2.873.219	2.959.439	3.060.074

Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza), predstavljaju zaostale obaveze iz prethodnih godina po osnovu Zakona o porezima Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 17/04) koji se u dijelu oporezivanja građana ne primjenjuje od 01.01.2009. godine tj. od stupanja na snagu Zakona o porezu na dohodak, te u tom smislu ovi prihodi u apsolutnom iznosu nisu značajni.

Ovdje je značaj na porezu na dobit preduzeća koji bi s obzirom na privredna kretanja u Kantonu trebao da ima tendenciju rasta kako je i predstavljeno.

Projekcije Federalnog ministarstva u projekcijama prihoda po osnovu poreza na dobit i u skladu sa kantonalnim propisom planiran je u iznosima 2.011.253 KM u 2023 godini, 2.071.607 KM u 2024. godini te 2.142.052 KM u 2025 KM.

Porez na dohodak

Prihodi od poreza na dohodak se uplaćuju na osnovu Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 07/13, 65/13), i isti je najvažniji zakon u sistemu direktnog oporezivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema projekciji Federalnog ministarstva finansija očekuje se da će prihodi od poreza na dohodak u narednim godinama ima tendenciju rasta u odnosu na procjenu ostvarenja u

2021. godini. Oslanjajući se na te podatke projicirani su prihodi od poreza na dohodak za naredne tri godine.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2022	2023	2024	2025
1. Porez na dohodak	6.214.194	6.616.816	7.054.891	7.531.339
1.1. Kantonalni budžet	4.072.783	4.336.661	4.623.776	4.936.040
1.2. Općinski/gradski budžeti	2.141.411	2.280.155	2.431.116	2.595.299

Porez na imovinu

Porez na imovinu u obliku u kojem se primjenjuje u Federaciji Bosne i Hercegovine j.e zastario u formalnom i suštinskom smislu, te je reforma ovog sistema neophodna u pravcu u jedinstvene okvirne regulative, da se utvrde ista pravila na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i da se primjene savremeni principi oporezivanja imovine.

Porez na imovinu predstavljen je u tri grupe poreza, i to:

- **Porez na imovinu** koji je regulisan Zakonom o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 7/09, 4/13, 15/14). Naime, navedena grupa poreza iz godine u godinu ima tendenciju rasta, a posebno nakon donošenja novog Zakona o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon kojim je smanjeno opterećenje za pojedine obveznike, ali je proširen obim oporezivanja. Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine porez na imovinu se dijeli na: porez na imovinu od fizičkih lica i porez na imovinu od pravnih lica.
- **Porez na naslijeđe i darove** i ova vrsta prihoda također je regulisana Zakonom o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 7/09).
- **Porez na finansijske i kapitalne transakcije** prema Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine ustvari predstavlja porez na promet nepokretnosti fizičkih lica i porez na promet nepokretnosti pravnih lica, a regulisan je Zakonom o porezu na promet nepokretnosti i prava („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 18/01, 02/10).
- Stalni porez na imovinu, prihodi po osnovu poreza na naslijeđe i poklon i porez na finansijske i kapitalne transakcije su povećani obzirom da je za očekivati da u odnosu na prethodnu godinu dođe do povećanja obima naslijeđivanja, poklanjanja i prometa nepokretnosti.

	2023	2024	2025
POREZ NA IMOVINU	534.126	548.432	563.532

Porezi na plaću i radnu snagu (zaostale uplate)

Prihodi po ovom osnovu predstavljaju zaostale obaveze po osnovu ranijeg Zakona o porezu na plaću koji je od 01.01.2009. godine prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 07/13, 65/13), tako da se isti od 2009. godine evidentiraju ne obračunavaju već je donešen novi Zakon o porezu na dohodak. Poreze na plaću i radnu snagu čine: porezi na plaću i druga lična primanja i porezi na dodatna primanja.

NEPOREZNI PRIHODI

OPIS	Budžet za 2023.godinu	Budžet za 2024.godinu	Budžet za 2025.godinu
Prihodi od preduzet.aktiv.i imov.i prih.od poz.k.r	237.649	247.649	237.649
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	1.948.227	1.948.227	1.963.262
Novčane kazne (neporezne prirode)	345.100	345.100	345.100
UKUPNO	2.530.976	2.540.976	2.546.011

Najznačajnije kategorije neporeznih prihoda čine **Naknade od taksi i prihoda od pružanja javnih usluga**, a značajan dio se odnosi na naknade od administrativnih taksi, sudskih taksi i drugih kantonalnih taksi, te namjenski prihodi po osnovu naknade za ceste, vodne naknade i naknade za korištenje šuma, te neplanirane uplate i prihodi od pružanja javnih usluga.

Projekcije neporeznih prihoda rađene su na bazi ostvarenja ovih vrsta prihoda u prethodnom periodu, te na osnovu kretanja i analiza projekcija za naredni period.

Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga se sastoje od administrativnih taksi, sudskih taksi, komunalnih naknada i taksi, ostalih budžetskih taksi, naknada i taksi po federalnim zakonima i drugim propisima, prihoda od pružanja javnih usluga (prihoda od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastitih prihoda) i neplaniranih uplata - prihoda. Administrativne i sudske takse su regulisane Zakonom o administrativnim taksama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 12/13) i Zakonom o sudskim taksama („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 6/10 i 15/14).

Ostale budžetske naknade i posebne naknade i takse regulisane su mnogim propisima u koje spadaju zakoni, uredbe, pravilnici koji su doneseni kako na nivou Federacije Bosne i Hercegovine tako i na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Najznačajnije posebne naknade i takse su regulisane slijedećim propisima:

- Naknade i takse za veterinarske i sanitarne preglede koje su regulisane Odlukom o veterinarskoj svjedodžbi o zdravstvenom stanju životinja i pošiljaka životinjskog porijekla u unutarnjem i međunarodnom prometu („Službene glasnik BiH“, broj: 33/03, 14/04, 35/05) odnosno Pravilnikom o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu („Službene

- novine Federacije BiH", broj: 18/09, 57/09, 66/09, 5/10, 28/10) i Pravilnikom o visini i načinu raspodjele naknada za svjedodžbu o zdravstvenom stanju životinja („Službene novine Federacije BiH", broj: 18/09, 59/09) koji su doneseni na osnovu navedene Odluke, a predstavljaju namjenski prihod Ministarstva za privredu;
- Naknade za korištenje voda koje su regulisane Zakonom o vodama („Službene novine Federacije BiH", broj: 70/06) i predstavljaju namjenski prihod Ministarstva za privredu;
 - Cestovne naknade koje su regulisane Zakonom o cestama („Službene novine Federacije BiH", broj: 12/10) i predstavljaju namjenski prihod Direkcije za ceste;
 - Naknade za korištenje šuma koje su regulisane Zakonom o šumama BPK-a Goražde i predstavljaju namjenski prihod Kantonalne uprave za šumarstvo;
 - Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća koje su regulisane Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06, 43/10) i predstavljaju namjenski prihod Kantonalne uprave za civilnu zaštitu.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika uključuju: prihode od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija, ostale prihode od imovine i prihode od privatizacije.

Novčane kazne (neporezne prirode) čine: novčane kazne po kantonalnim propisima, novčane kazne za prekršaje koje su registrovane u registru novčanih kazni i troškovi prekršajnog postupka, te ostali prihodi.

TEKUĆE POTPORE - GRANTOVI

U projekciji tekućih transfera za period 2023.-2025. godina planiran je samo tekući transfer koji se odnosi na namjenska sredstva-Civilnim žrtvama rata.

Ono što je bitno napomenuti da u iznos transfera iz Budžeta Federacije BiH kao grant sredstva i sredstva za projekte od Federacije nisu planirani u ovoj projekciji.

Potrebe za finansijskim sredstvima u vidu potpore sa viših nivoa u Budžetu za period 2023.-2025. godine su neophodne usljed činjenice da je Bosansko-podrinjski kanton Goražde jedan od ekonomski neodrživih kantona, te da se sa sopstvenim prihodima koje ostvari Kanton mogu izmiriti procjenjeni rashodi samo u dijelu prioriteta koji se definišu Zakonom o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Doznake finansijskih sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde ili iznalaženja sistemskog rješenja (Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine) ili na drugi način iznalaženje mogućnosti obezbjeđenja sredstava omogućice funkcionisanje Ustavom definisanih nadležnosti Kantona.

JAVNI DUG

Javni dug Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u periodu 2023.-2025. godina odnosi se na dug po dva osnova i to za:

- **Ugovor o Stand by aranžmanu MMF-a⁵** između Federacije BiH i Bosansko-podrinjskog kantona potpisan je 2009. godine u iznosu od 8.700.000 KM, pa rađen reprogram istog 2012. godine.

Grase period za izmirenje obaveza je bio 2 godine, a otplata kredita je trebala započeti 20014. godine i isti je po tom Ugovoru trebao biti izmiren u roku od 5. godina odnosno 2019. godine. Dug po ovom osnovu, a koji se odnosi na otplate glavnice i kamate ukupno iznosi **9.472.439 KM** isti je uknjižen Odlukom Skupštine BPK-a Goražde kao dugoročni dug Kantona ali prispjele fakture po osnovu tog ugovora nisu uknjižene pa samim tim ni plaćene niti se iste planiraju za izmirenje kroz Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Po pitanju ovih obaveza Ministarstvo za finansije je u toku 2020. godine pokrenulo određene aktivnosti koje se odnose na reprogram ovih obaveza, te je od strane Federalnog ministarstva finansija dobilo saglasnost da krene u proceduru reprograma, ali još uvijek je nije donošena konačna odluka po ovom pitanju.

- **Porše Lizzing-** Odnosi se na nabavka automobila putem lizinga u iznosu od 87.713,00 KM Lizing čija je otplata započela 2019. godine i ista dospjeva u decembru 2024. godine.

Dug po ovom osnovu na dan 31.03.2022. godine iznosio je 33.854,17 KM.

RIZICI PO PROJEKCIJI PRIHODA

Ono što je bitno napomenuti da postoji rizik od predložene projekcije prihoda u smislu da će isti u velikoj mjeri zavisiti od stanja koje prouzrokuje pandemija Covid 19, od ostvarenja prihoda posebno sa akcentom na porezne prihode- prihode od PDV-a, rasta cijena, opšte kupovne moći građana, transakcija imovine, zapošljavanja, investicija te niza drugih segmenata koji na ovaj ili onaj način utiču na ostvarenje istih.

Ostvarenje prihoda predloženo ovim Smjernicama sa posebnim akcentom na 2023. godinu bez planiranih grant sredstava iz Budžeta Federacije BiH grubom procjenom su sredstva koja vjerovatno neće moći zadovoljiti sve potrebe koje će biti iskazane u zahtjevima po Instrukciji broj 1. (DOB-a BPK-a Goražde za period 2023.-2025. godina) te će moći zadovoljiti potrebe u rashodovnom smislu koje se odnose na plaće i naknade uposlenih, materijalne troškove, socijalna i boračka davanja, izdatke za RTV, resursne sobe i predškolskog odgoj, stipendije, te dio nabavke opreme i rekonstrukcije, a sve ostale potrebe iskazane zahtjevom će se morati obezbijediti sredstva kroz druge izvore a najvećim dijelom oslanjajući se na sredstva iz budžeta Federacije BiH.

⁵ Otplatni plan i Ugovor o Stand by aranžmanu MMF-a-Federacija BiH i BPK-a Goražde

MJERE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE KAO I DRUGE MJERE KOJE JE POTREBNO U KONTINUITETU PODUZIMATI

Srednjoročno planiranje perioda 2023.-2025. godina u najvećoj mjeri je pod uticajem trenutne situacije u momentu izrade ovih Smjernica, a prouzrokovane pandemijom virusa COVID-19 kao i ratnim dešavanjima u svijetu, koja je dovela do ekonomske destabilizacije nestašicama i poskupljenjima hrane i energenata.

Obzirom na krajnju nepredvidivost trajanja ekonomske nestabilnosti ističemo pored redovnih rizika i na visok rizik ostvarenja procenjenih prihoda i krajnjih ishoda makroekonomskih pretpostavki. Globalni problem koji je zadesio sve zemlje i nije zaobišao niti jednu ekonomiju svijeta, dodatno usporavanje ili oporavak tokova u Bosni i Hercegovini velikim dijelom će biti uvijetovani i dešavanjima i odlukama na globalnom nivou, posebno kada je riječ o zemljama najvećim ekonomskim partnerima Bosne i Hercegovine. Također prateći situaciju, na domaćem prostoru moguće je u fazama donošenje novih mjera unutar fiskalne politike, u skladu sa razvojem situacije, koje mogu dovesti do drugačijih ishoda od trenutno pretpostavljenih.

Uz pretpostavku da će u 2022. godini doći do okončanja i u potpunosti stavljanja pod kontrolu pandemije prouzrokovane koronavirusom COVID-19 ostaje uticaj naglog rasta cijena i nestašice te se očekuje da će vlade donositi određene mjere ekonomske i fiskalne politike, kao i određenih mjera u cilju unapređenja rada institucija Bosansko-podrinjskog kantona Goražde očekivati je i povećanje javnih prihoda.

Vlada Kantona kao i svi budžetski korisnici obavezni su poduzimati čitav niz mjera kako bi se postigla finansijska stabilnost, te kako bi se unaprijedio rad institucija što će sve za posljedicu imati poboljšanje uslova za život i poslovanje na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Te mjere će biti poduzete kako na prihodovnoj tako i na rashodovnoj strani Budžeta a iste uključuju⁶:

- Poduzmanje svih potrebnih mjera i aktivnosti kako bi se prilikom izrade novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine prihvatili prijedlozi Ministarstva za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, te argumentacija iz analitičkih dokumenata koje je pripremilo to Ministarstvo, a sve kako bi se Bosansko-podrinjski kanton Goražde pozicionirao na adekvatan način.
- Aktivnije učešće svih struktura vlasti u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u zajedničkom lobiranju na nivou Federacije BiH kako bi se u cilju fiskalnog izravnjanja Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u vidu transfera-grant doznačila potrebna sredstva, odnosno kako bi se radi uravnoteženja novčanog toka jedan dio tih

⁶ Ciljevi i politike Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2022. godinu.

sredstava za 2022. godinu sa Federalnog nivoa vlasti ranije doznačio Bosansko-podrinjskom Kantonu.

- Poduzimanje odgovarajućih aktivnosti u cilju povećanja prihoda od poreza na imovinu i sprječavanje evazije istih. Saradnja i koordinacija između Kantona, opština u sastavu Kantona i Poreske uprave Federacije BiH se mora značajno unaprijediti.
- Jasno definisanje prioriteta prilikom dodjele podsticaja za privredne aktivnosti sa posebnim akcentom na dodjelu istih prevashodno subjektima koji su registrovani za obavljanje privrednih djelatnosti, a koji će uposliti nove radnike što će dovesti do povećanja broja zaposlenih, a time i povećanja uplate poreza i doprinosa
- Provođenje postupka javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, odnosno na način da se postigne povoljnija cijena i na taj način ostvare uštede u Budžetu Kantona
- Uvođenjem bolje kontrole potrošnje materijala i sitnog inventara, te odgovornije upravljati svim materijalnim troškovima, te u tom cilju započeti i projekat informatizacije rada organa uprave u Kantonu.
- Smanjenje rashoda za nabavku stalnih sredstava
- Boljom kontrolom stvarnog korištenja usluga prevoza učenika od strane škola, te prevoza boračkih populacija moguće je napraviti uštede na troškovima prevoza.
- Rigoroznijom kontrolom provođenja postupka uvođenja korisnika u pravo po osnovu socijalne zaštite, revizijom i vršenjem inspeksijskog nadzora postojećih rješenja, odnosno socijalnih davanja moguće je spriječiti uvođenje, te izvesti iz prava one koji već ostvaruju primanja po ovom osnovu, a kojima ova davanja nisu neophodna i koji nisu i ne trebaju biti uvedeni u pravo na određeni oblik socijalne zaštite.
- Rigoroznijom kontrolom, odnosno provjerom ispunjavanja uslova po postojećim rješenjima za ostvarivanje dodataka na platu, te naknada koje nemaju karakter plate, a posebno naknade za prevoz na i sa posla moguće je ostvariti dodatne uštede.
- Rigoroznijom kontrolom provođenja postupka, kao i same dodjele sredstava na ime tekućih transfera privrednim subjektima, neprofitnim organizacijama i pojedincima, te utvrđivanjem obaveze javnog i transparentnog provođenja postupka dodjele navedenih sredstava
- Intenziviranjem aktivnosti na naplati potraživanja, te poduzimanje zakonom predviđenih mjera u slučaju neispunjavanja ugovorenih obaveza.
- Smanjenje transfera prilikom kojih sredstva odlaze iz Kantona, to jest, transfera koji nemaju uticaja na povećanje potrošnje u Kantonu.
- Smanjenje tekućih transfera neprofitnim organizacijama za najmanje 20% iz razloga što ovi transferi nemaju efekta na povećanje zaposlenosti, te samim tim ni prihoda po osnovu poreza i doprinosa.

- Intenziviranjem aktivnosti oko evidentiranja i uknjižavanja cjelokupne imovine BPK Goražde na području BPK Goražde i u drugim državama.
- Kontrola upošljavanja kod budžetskih korisnika mora biti pojačana, te svako novo upošljavanje mora biti opravdano i dobro obrazloženo, te odobreno jedino u slučaju nemogućnosti popune tog radnog mjesta premještajem postojećih uposlenika. Osim toga potrebno je izvršiti provjere kod svih budžetskih korisnika u smislu da li određeni uposlenici ispunjavaju uslove za penzionisanje, te u tom slučaju iste bez odlaganja penzionisati.
- Preispitivanje rada komisija i naknada koje se isplaćuju za njihov rad, te predvidjeti da sve komisije koje svoje aktivnosti obavljaju u toku radnog vremena jer se u tom slučaju komisije ne plaćaju, a u isto vrijeme se povećava radni angažman uposlenika.

Navedene mjere ukoliko budu bez odlaganja provedene unaprijedit će rad institucija, odnosno budžetskih korisnika, te mogu u značajnoj mjeri pomoći u stvaranju pretpostavki za provođenje ciljeva i politike Kantona.

POGLAVLJE 5. STRUKTURA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU

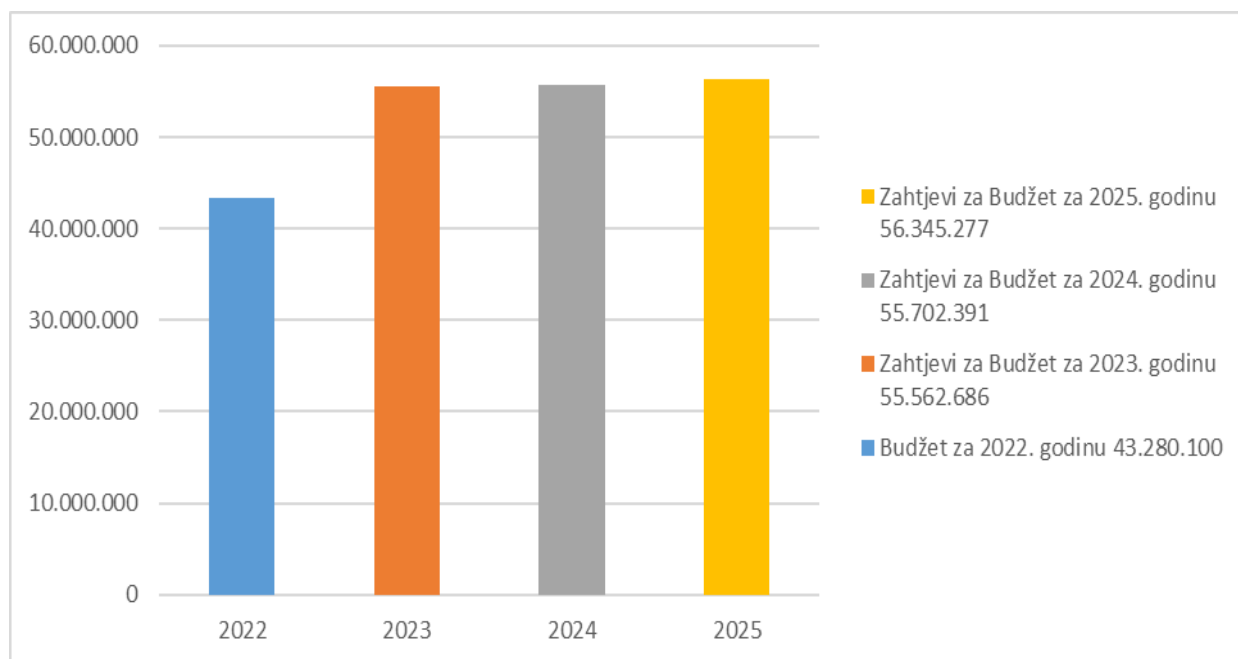
BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2022. GODINU

Budžetom Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2022. godinu planirani su rashodi i izdaci u iznosu od 43.580.100 KM a isti su raspoređeni na slijedeći način:

- Bruto plate i naknade troškova zaposlenih i doprinosi u iznosu od 25.588.095 KM
- Materijalni troškovi u iznosu od 3.794.770 KM
- Tekući transferi u iznosu od 11.391.541 KM
- Kapitalni transferi u iznosu od 1.025.548 KM
- Izdaci za kamate u iznosu od 5.000 KM
- Izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 1.445.146 KM
- Pokriće akumuliranog deficita u iznosu od 300.000 KM

Ukupno očekivana potrošnja utvrđena konsolidacijom zahtjeva budžetskih korisnika za period 2023.-2025 godina:

Zahtjevi budžetskih korisnika Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godina ukupno iznose 167.610.354 KM.

UKUPNO PROJEKCIJA POTROŠNJE BUDŽETSKIH KORISNIKA PO ZAHTJEVU ZA PERIOD 2023.-2025. GODINA PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Projekcija potrošnje budžetskih korisnika urađena je na osnovu zahtjeva za sredstvima od strane istih i ono što je primjetno je to da su zahtjevi za sredstvima od strane budžetskih korisnika značajno iznad projekcije prihoda za period 2023.-2025. godine. Potrebno je naglasiti da svi budžetski korisnici nisu dostavili zahtjeve te da i oni koji su dostavljeni veliki broj zahtjeva ne sadržava detaljna obrazloženja, te Ministarstvo nije moglo uvidjeti neophodnost traženih sredstava. Ono na šta je bitno ukazati da su zahtjevi budžetskih korisnika po godinama znatno veći od mogućnosti finansiranja na osnovu procenjenih prihoda iz tog razloga možemo potvrditi činjenicu da budžetski korisnici niti prate instrukciju za dostavljanje potreba za sredstvima niti planiranje vrše na realnim osnovama što Ministarstvo za finansije dovodi u krajnje nezavidnu situaciju da samo cijeni da li i šta je to potrebno realno po budžetskim korisnicima. Budžetski korisnici koji nisu dostavili svoje zahtjeva za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde su: Vlada Kantona, Služba za zajedničke poslove, Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose sa nižim potrošačkim jedinicama, Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport, Ministarstvo za urbanizam, prostornouređenje i zaštitu okoline i Ured premijera.

TABELA 4. : PREGLED UKUPNO PLANIRANIH RASHODA ZA 2023. - 2025. GODINU PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA - ZBIRNA

EKONOMSKI KOD	IZDACI I VRSTA RASHODA	Sredstva budžeta	Vlastiti prihodi	Namjenski prihodi	Donacije	UKUPNO BUDŽET ZA 2023.GODINU	BUDŽET ZA 2024. GODINU	BUDŽET ZA 2025. GODINU
611100	Bruto plaće i naknade plaće	22.258.777	48.000	184.000	0	22.490.777	23.404.922	23.882.004
611200	Naknade troškova zaposlenih	3.462.641	0	50.000	0	3.512.641	3.637.686	3.728.789
612100	Doprinosi poslodavca	2.643.933	0	19.000	0	2.662.933	2.770.401	2.813.136
613100	Putni troškovi	83.454	4.300	0	0	87.754	89.354	96.020
613200	Izdaci za energiju	894.700	57.500	0	0	952.200	754.300	764.300
613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	387.676	2.500	0	0	390.176	399.001	403.310
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	426.250	70.550	0	0	496.800	545.190	570.900
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	207.150	3.000	0	0	210.150	218.230	225.750
613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	45.600	0	0	0	45.600	45.600	44.600
613700	Izdaci za tekuće održavanje	258.290	56.000	559.500	0	873.790	935.500	956.050
613800	Izdaci osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa	136.000	0	0	0	136.000	136.220	138.050
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	1.525.712	42.200	15.000	0	1.582.912	1.331.712	1.367.842
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	3.108.848	0	45.000	0	3.153.848	3.134.977	3.158.215
614200	Tekući transferi pojedincima	6.622.870	0	7.000	651.000	7.280.870	7.438.620	7.565.720
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.210.000	0	15.000	0	1.225.000	1.235.000	1.245.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	51.000	0	85.000	0	136.000	136.000	136.000
614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	1.979.050	0	0	0	1.979.050	2.081.600	2.113.250
614800	Drugi tekući rashodi	225.874	0	0	0	225.874	231.779	241.291
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	771.998	0	240.000	0	1.011.998	1.015.585	825.350
615200	Kapitalni transferi pojedincima	520.000	0	10.000	0	530.000	530.000	530.000
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0	0	0
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	0	0	0
615700	Kapitalni transferi međunarodnim organizacijama	0	0	75.000	0	75.000	75.000	75.000
616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0	0	0
616200	Izdaci za inostrane kamate	626.000	0	0	0	626.000	0	0
616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	5.000	0	0	0	5.000	5.000	5.000
616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	0	0	0
821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	0	0	0	0	0	50.000
821200	Nabavka građevina	71.500	0	60.000	0	131.500	81.500	81.500
821300	Nabavka opreme	1.036.713	105.000	45.000	5.000	1.191.213	975.714	847.950
821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	100.000	0	0	0	100.000	100.000	100.000
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	117.100	0	20.000	0	136.600	136.500	137.250
821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	983.000	0	1.555.000	15.000	2.553.000	2.497.000	2.483.000
822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0	0	0
822200	Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0
822300	Pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0	0	0

822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedn. ulaganj.	0	0	0	0	0	0	0
822600	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0	0	0
823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	1.760.000	0	0	0	1.760.000	1.760.000	1.760.000
823200	Vanjske otplate	0	0	0	0	0	0	0
823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0	0	0
823500	Otplate duga po izdanim garancijama	0	0	0	0	0	0	0
Broj uposlenih		1.004	0	0	0	1.004	1.035	1.048
UKUPNO		51.519.136	389.050	2.984.500	671.000	55.562.686	55.702.391	56.345.277

PLAĆE, NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH I DOPRINOSI POSLODAVCA

Ukupno očekivana potrošnja prema zahtjevima budžetskih korisnika na bruto plaće, naknade i doprinose u javnom sektoru Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u 2023. godini iznosi 28.666.351 KM, što predstavlja 52% ukupno planiranog Budžeta za 2023. godinu, dok u 2024. godini isti iznosi 29.813.009 KM što je za 4% više u odnosu na 2023. godinu, u 2025. godini iznosi 30.423.929 KM što je za 2% više u odnosu na 2025. godinu. Povećanje u projekcijama rashoda po osnovu bruto plaća, naknada troškova zaposlenih i doprinosa poslodavca rezultat je Primjene Zakona o plaćama, instrukcija za osnovno i srednje obrazovanje kao i Uredbe za policijske službenike te povećan broj uposlenih u toku 2022. godine.

Budžetom za 2023. godinu planirano je 1.004 uposlenih, za 2024. godinu po zahtjevima budžetskih korisnika broj povećava na 1.035 uposlenih, a 2024. godine na 1.048 uposlenih. Najveće povećanje u planu za naredne godine je u okviru škola smanjenjem pedagoških standarda što nije realno obzirom da se i broj učenika smanjuje.

IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE

Ukupna kantonalna budžetska potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 4.775.382 KM u 2023. godini, što predstavlja 8% ukupnog Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za istu godinu. Izdaci za materijal i usluge u 2024. godini prema zahtjevima budžetskih korisnika iznose 4.455.107 KM što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, dok u 2025. godini iznose 4.566.822 KM.

Izdaci za materijal i usluge sastoje se od više vrsta izdataka, a neki od najznačajnijih su: izdaci za električnu energiju i komunalne usluge u okviru kojih se dio troškova finansira iz namjenskih sredstava (repetitori), a značajan dio se dio odnosi na nabavku energenata (lož ulje), izdaci za tekuće održavanje opreme, zgrada, vozila, cesta i mostova (veliki dio ovih troškova finansira se namjenskim sredstvima koji se ostvaruju po osnovu prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste), zatim izdaci za nabavku materijala koji se u najvećem dijelu odnose na troškove đачke kuhinje, a koje se finansiraju iz prihoda koji se ostvaruju po osnovu uplata za đачke kuhinje. Što se tiče izdataka za gorivo najznačajniji iznos potrebnih sredstava planiran je u okviru Ministarstva za unutrašnje poslove. Jedan od najznačajnijih izdataka u okviru materijalnih troškova jesu ugovorene i druge posebne usluge koje se značajnim dijelom odnose na naknade skupštinskim zastupnicima, dok

preostali dio ugovorenih usluga čine ugovori za privremene i povremene poslove (najznačajnije u okviru Ministarstva za obrazovanje - škole), ugovori o djelu, komisije, ugovori za tehničku podršku (softverski sistemi ORACLE, OCEAN, HERA, GBH kod Ministarstva za finansije), troškovi eksumacije u okviru Kantonalnog tužilaštva, štampanje službenih novina, troškovi medija i informisanja kao i druge vrste usluga.

TEKUĆI TRANSFERI

Budžetom za 2023. godinu planirana sredstva na ime tekućih transfera iznose 14.000.642 KM, u 2024. godini planiran iznos od 14.257.976 KM, te u 2025. godini iznos od 14.459.476 KM.

Ukupno planirana sredstva bi omogućavala, odnosno stvarala dobre pretpostavke za realizaciju značajnog broja projekata.

Izdaci po ovom osnovu odnose se i na transfere političkim partijama u okviru Budžeta Skupštine Kantona.

Tekući transferi pojedincima planirani u Budžetu Vlade Kantona koristiti će se kao novčana pomoć nezaposlenim licima kao i za uplate doprinosa za zdravstvenu zaštitu lica koja to pravo ne ostvaruju po drugom osnovu. Tekući transferi neprofitnim organizacijama predstavlja pomoć kako u radu tako i u sufinansiranju projekata neprofitnih organizacija i udruženja čije postojanje i djelovanje ima izuzetan značaj za Bosansko-podrinjski kanton Goražde.

Značajan dio sredstava je planiran i u okviru Ministarstva za finansije i odnosi se na transfere nižim nivoima vlasti – općinama/grad u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, odnosno Gradu Goražde, Pale u FBiH i Foča u FBiH.

U okviru Budžeta Ministarstva za privredu planirani su transferi - subvencije za industrijsku i poljoprivrednu proizvodnju, turizam i razvoj ruralnog područja i isti su od velikog značaja za razvoj Bosansko-podrinjskog kantona Goražde s obzirom da Bosansko-podrinjski kanton Goražde ima dobre uslove i potencije za razvoj industrije i ista je većim dijelom usmjerena na izvoz, zatim tu su i dobri klimatski i geografski uslovi za poljoprivrednu proizvodnju i stočarstvo, te ništa manje bitno i idealne uslove za razvoj turizma na području Kantona.

Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo raseljena lica i izbjeglice u svom Budžetu ima planiranih transfera i najvećim dijelom isti su namjenjeni subvencioniranju javnih ustanova na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao što su: Kantonalna bolnica, Zavod za javno zdravstvo, Dom za stara i iznemogla lica, domovi zdravlja koji egzistiraju na području Kantona. Takođe, značajna sredstva su planirana i za raseljena lica, lica koja se vraćaju na područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao i za povratak lica na područja okolnih općina, odnosno općina Republike Srpske. U okviru ovih transfera Ministarstvo radi na projektima obezbjeđenja egzistencijalnih potreba raseljenih lica kao i obezbjeđenje finansijskih sredstava za održivi povratak.

U okviru Budžeta Centra za socijalni rad, a u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti i drugim zakonskim i podzakonskim aktima pravo na socijalnu zaštitu ostvaruje veliki broj stanovnika Bosansko-podrinjskog kantona Goražde po raznim osnovama. Beneficije za socijalna

davanja obuhvataju izdvajanja: za domove u kojima su smještene socijalno ugrožena lica, za civilne žrtve rata (Federacija vrši uplatu dijela finansijskih sredstava), zatim za tuđu njegu i pomoć, za stalnu novčanu pomoć, za naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje, za dječiji dodatak, za naknade ženama - majkama koje nisu u radnom odnosu i koje su u radnom odnosu, kao i druge vrste socijalnih davanja. Treba napomenuti da je u proceduri donošenje Izmjene Zakona na način da se povećava iznos sredstava za porodilje u radnom odnosu i one koje nisu u radnom odnosu a isti će iziskivati dodatna finansijska sredstva u odnosu na dosadašnja.

U okviru Budžeta Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport planirana su značajna sredstva za transfere i isti se odnose: na isplatu stipendija, finansiranje sportskih klubova koji egzistiraju na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, kao i Sportskog saveza, transfere za razvoj kulture, grantove pojedincima (sufinansiranje projekata predškolskih ustanova, nagrade učenicima, ljekarski pregledi i zdravstveno osiguranje učenika), zatim finansiranje rada JU Radio - televizije Goražde čiji je osnivač Bosansko-podrinjski kanton Goražde, a na način kako je to definisano Zakonom o Radio - televiziji Goražde, te niz drugih davanja u okviru ovog Ministarstva.

Ministarstvo za boračka pitanja u okviru svog Budžeta planira značajna finansijska sredstva kao tekuće transfere pojedincima i na taj način, a u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boračkih populacija, vrši finansiranje potreba boračkih populacija kao što su: isplatu egzistencijalne naknade, zdravstveno osiguranje, banjsko – klimatsko liječenje, rješavanje stambenih problema, rješavanje problema zapošljavanja i samozapošljavanja, finansiranje prevoza boračkih populacija, finansiranje rada udruženja boračkih populacija, obilježavanje značajnih datuma u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde itd. Također u okviru Zakona o dopunskim pravima boraca u toku 2022. godine došlo je do izmjene propisa te se u okviru prava na egzistencijalne naknade proširuju prava Zakonom se uvodi u pravo supruge poginulih kao i djeca poginulih. Što će u narednim godinama zahtijevati dodatna finansijska sredstva.

U okviru budžeta Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša planirana su sredstva drugim nivoima vlasti, pojedincima i udruženjima koja rade na zaštiti okoliša.

KAPITALNA POTROŠNJA

Kapitalni transferi u Budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023. godinu planirani su u iznosu od 1.616.998 KM. U 2024. godini planiran je iznos od 1.620.585 KM, te u 2025. godini iznos od 1.430.350 KM.

Nedostatak obrazloženja od strane budžetskih korisnika ne daje mogućnost detaljnijeg pojašnjenja planiranih zahtjeva kako za ove tako i za druge stavke planirane kroz budžete za period 2023-2025. godine.

Kapitalni transferi se u najvećem dijelu odnose na kapitalne transfere drugim nivoima vlasti, zatim pojedincima, te javnim preduzećima. Ove vrste transfera imamo planirane u okviru Ministarstva za privredu (dio projekata se finansira iz vodnih naknada, a

dio koji se odnosi na projekte javnih preduzeća i ide na teret budžetskih sredstava), Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo raseljena lica i izbjeglice (finansiranje projekata zdravstvenih ustanova), Ministarstva za boračka pitanja (samozapošljavanje boračkih populacija), Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline.

Izdaci po osnovu otplate dugova primljenih kroz državu i kamate po osnovu primljenih kredita u periodu 2023-2025. godine odnose se na obaveze po osnovu postojećeg kredita Bosansko-podrinjskog kantona Goražde gdje je kamata po ugovoru o Stand by aranžmanu MMF-a planirana u cijelosti u 2023. godini a otplata duga u narednim godinama.

Trenutno, u skladu sa Zakonom o dugu, zaduženju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, nemamo pretpostavke za stvaranje bilo kakvih novih kreditnih zaduženja.

U dijelu nabavke opreme, rekonstrukcije i nabavke stalnih sredstava u obliku prava sredstva i otplate dugova primljenih kroz državu planirana u iznosu od 5.872.313 KM za 2023. godinu, u 2024 godini planiran je iznos od 5.550.714 KM dok je u 2025. godini planiran iznos od 5.459.700 KM.

Najznačajniji iznosi planirani za ove namjene su u okviru Ministarstva finansija i isti se odnosi na otplatu duga po kreditu MMF-a 1.760.000 KM zatim Rekonstrukcija i investiciono održavanje kod Direkcije za ceste 2.000.000 KM preostali dio odnosi se na manje iznose vezano za nabavku opreme kod svih budžetskih korisnika te rekonstrukcije kod škola.

ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA ZA PERIOD 2023.-2025. GODINA

BUDŽETSKI KORISNIK	Zahtjevi budžetskih korisnika		
	2023. godina	2024. godina	2025. godina
Skupština kantona	1.190.150	1.190.150	1.209.150
Vlada kantona	1.057.400	1.057.400	1.057.400
Služba za zajedničke poslove	781.000	781.000	781.000
Kantonalna uprava civilne zaštite	853.045	860.304	813.558
Ministarstvo unutrašnjih poslova	1.705.915	1.698.035	1.772.275
Uprava policije	7.530.337	7.920.957	7.912.372
Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose	253.000	253.000	253.000
Kantonalni sud	613.500	613.500	613.500
Općinski sud	1.192.207	1.192.207	1.192.207
Kantonalno tužilaštvo	324.509	324.509	324.509
Ministarstvo za finansije	4.662.874	3.885.479	3.902.591
Ministarstvo za privredu	3.872.650	4.041.010	4.128.930
Kantonalna uprava za šumarstvo	478.450	447.600	498.100
Direkcija za ceste	2.830.200	2.885.000	2.903.000
Direkcija robnih rezervi	1.029.660	821.170	820.170
Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice	1.668.150	1.668.150	1.536.000
Centar za socijalni rad	5.742.550	5.797.450	5.842.450

Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport	1.796.686	1.796.686	1.796.686
OŠ "Fahrudin Fahro Baščelija"	2.256.750	2.303.620	2.355.500
OMŠ "Avdo Smailović"	527.285	535.694	550.294
OŠ "Husein ef. Đozo"	2.240.000	2.244.200	2.253.300
OŠ "Mehmedalija Mak Dizdar" Vitkovići	1.676.650	1.823.220	1.963.100
OŠ "Hasan Turčalo Brzi" Ilovača	875.350	874.750	874.750
OŠ "Prača" Prača	561.400	561.400	561.400
OŠ "Ustikolina" Ustikolina	732.800	816.650	888.800
SSŠ "Džemal Bijedić"	1.176.445	1.184.870	1.193.295
STŠ "Hasib Hadžović"	1.643.720	1.828.620	1.985.770
MSŠ "Enver Pozderović"	1.190.420	1.191.575	1.218.970
Ministartvo za boračka pitanja	2.018.500	2.024.500	2.080.500
Agencija za privatizaciju	127.910	127.910	127.910
Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	1.404.930	1.404.930	1.404.930
Kantonalna uprava za inspekcijske poslove	863.000	861.890	834.470
Arhiv Kantona	119.750	119.750	119.750
Kabinet Premijera	173.500	173.500	173.500
Služba za odnose s javnošću	109.500	108.500	113.000
Kantonalno pravobranilaštvo	139.593	140.305	146.240
Zavod za besplatnu pravnu pomoć	142.900	142.900	142.900
Broj uposlenih	1004	1035	1048
UKUPNO	55.562.686	55.702.391	56.345.277

U ovom poglavlju predstavljeni su budžeti budžetskih korisnika koji se odnose na rashode i izdatke za period 2023.-2025. godina.

Ono na čemu će Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde dati posebnu pažnju u narednom periodu su pitanja koja imaju strateški značaj za razvoj Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, koja su povezana sa aktivnostima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ili aktivnostima drugih privatnih ili javnih lica koja su inicirana od strane Vlade Kantona.

Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će aktivno sarađivati sa Federacijom Bosne i Hercegovine, općinama/Gradom u sastavu Kantona, međunarodnim institucijama, akterima civilnog društva i predstavnicima privatnog sektora.

U svom radu Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će osigurati snažnu saradnju sa općinama/Gradom u sastavu Kantona u implementaciji prioriternih programa, projekata i mjera. Posebna pažnja će se posvetiti jačanju institucionalnih kapaciteta jedinica lokalnih samouprava u ostvarivanju ciljeva lokalnog razvoja. Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i javne ustanove i preduzeća će uspostaviti što bolje odnose sa susjednim općinama u Republici Srpskoj, u oblastima kao što su povratak i rješavanje pitanja raseljenih lica, zbrinjavanja komunalnog otpada, turizma i svim drugim oblastima koje mogu doprinijeti stvaranju povoljnih uslova za razvoj Gornjedrinske regije. Saradnja na ekonomskom, društvenom i kulturnom polju, u skladu sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju o prekograničnoj saradnji i okolišu, biće unaprijeđena i sa

susjednim državama. U cilju obezbjeđenja adekvatne tehničke i finansijske podrške Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će osigurati potrebnu tehničku pomoć kroz saradnju sa međunarodnim institucijama u procesu planiranja i provođenja prioriternih reformi, kroz pozive za projekte kojima će se obezbijediti mobilizacija potrebnih resursa civilnog društva za implementaciju Programa razvoja, kroz saradnju sa profesionalnim organizacijama u cilju obezbjeđenja nedostajućih stručnih i tehničkih resursa kroz pozive za usluge.

Ono to je jako bitno navesti je činjenica da Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u saradnji sa ILDP-projektnim timom UNDP-a Usvojila Strategiju razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Značajne aktivnosti Vlade je provedba reformske agende kao aktivno učešće u evropskim integracijama za što su već formirane radne grupe i radna tijela.

Ministarstvo za finansije je nakon analize zahtjeva budžetskih korisnika utvrdilo da budžetski korisnici nisu ispoštovali Instrukciju broj 1. naročito u dijelu koji se odnosi da se zahtjevi budžetskih korisnika ne sadrže detaljna obrazloženja neophodnosti potrebe za sredstvima kao i okviran plan aktivnosti koje se efekat utroškom tih sredstava želi postići. Također želimo ukazati na činjenicu da izrada Dokumenta ne prati trogodišnji plan rada Vlade odnosno da se isti ne rade u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju Federacije BiH. Pri izradi Dokumenta pratili smo Plan rada Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao i Strategiju razvoja a uz praćenje situacije vezano za pandemiju koronavirusa Covid 19. i njen uticaj kako na privredni tako i na socijalni i zdravstveni sektor.

PROGRAMSKI OKVIR

Programski okvir je usmjeren na viziju po kojoj je Bosansko-podrinjski kanton region sa kvalitetnim ljudskim resursima, konkurentnim privatnim sektorom, efikasnom administracijom i održivim korištenjem prirodnih resursa. Uz pomenutu viziju neizostavno se pojavljuju opšti ciljevi definisani na nivou države najvećim dijelom povezani sa euroatlanskim integracijama i okvir definisan reformskom agendom primjenljiv na nivou kantona. U tom pravcu su programirane različite aktivnosti među kojima se u ovom programskom periodu izdvajaju one koje bi mogle obilježiti rad Vlade u budućem period⁷:

Aktivnosti iz oblasti evropskih integracija i provedbe reformske agende u dijelu koji se odnosi na kantone. Obaveze vezane za oblast implementacije Strategije protiv korupcije u narednim godinama podrazumjevaju implementiranje mjera iz usvojenog akcionog plana i jačanje institucionalnih kapaciteta. Reformska agenda kroz definisanje mjera za kantone od strane Vlade FBiH je znatno preciznije definisana čime će se naročito baviti resori u programskim godinama, prije svega oblast zdravstva, obrazovanja, uprave i finansija. Pored ovih aktivnosti u osnovnom fokusu Vlade pojavljuje se potreba jačanja kapaciteta institucija što znači da će se nastaviti aktivnosti na potpunoj legalizaciji i opremanju zgrade Vlade i

⁷ Neki od podataka korištenih u Programskom okviru preuzeti su sa službene stranice Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

implementiranjem novousvojenog poslovnika o radu Vlade donošenjem podzakonskih akata i povećanjem transparentnosti. Vlada će značajno i u narednim godinama nastaviti sa aktivnostima regulisanja imovinsko-pravnog statusa imovine kantona sa posebnim fokusom na neperspektivnu vojnu imovinu sa osnovnom namjerom da se ista stavi na raspolaganje privrednim aktivnostima.

Kada se govori o privrednom okviru na nivou Vlade nastaviće se sa radom uspostavljanja javno-privatnog partnerstva u skladu sa Zakonom o JPP BPK-a kao i nastaviti aktivnosti unutar uspostavljenog sistema lokalnog ekonomskog razvoja kao i nastavka saradnje sa drugim nivoima vlasti i institucijama u BiH i entitetima, uključujući i lokalne zajednice i NVO kroz koje će nastaviti dobru praksu implementiranja projekata i privlačenja sredstava.

Opredijeljena za ispunjavanje strateških i prioriternih ciljeve sa akcentom na privredu i uspostavljanje pogodnog privrednog okruženja i dinamičnu privredu zasnovanu na prirodnim resursima i poslovnoj tradiciji će biti i dalje prisutno. Važna aktivnost se odnosi na zajedničko implementiranje projekta sa Svjetskom bankom (IFC) vezanog za poboljšanje poslovnog okruženja kao jednog od zadataka iz reformske agende. Važna programirana aktivnost je vezana za unaprijeđenje rada Ekonomsko-socijalnog vijeća u Kantonu.

Na nivou vodoprivrede i poljoprivrede. Poboljšanje vodovodne i kanalizacione mreže U dijelu poljoprivrede usmjeravanje na razvoj iste kao i na opbezbjeđenje plasmana proizvoda sa našeg kantona čime bi se u značajnoj mjeri dao postrek za razvoj poljoprivrede na ovim prostorima.

Po pitanju razvoja infrastrukture akcenat će se staviti na aktivnosti na dijelu regionalnog puta R-448,

Biti će preduzete i aktivnosti na postavljanju horizontalne i vertikalne saobraćajne signalizacije a pružati će se i pomoć nižim nivoima vlasti u saniranju i modernizaciji lokalnih puteva na području Bosansko - podrinjskog kantona Goražde. Ovaj period najznačajnije će obilježiti aktivnost cestovnog povezivanja Goražda sa Hrenovicom kao djela trase povezivanja sa Sarajevom, opet kao zajedničkog projekta sa Kantonom Sarajevo i Federalnim ministarstvom raseljenih lica. U ovom segmentu se pojavljuje potreba pojačane saradnje za JP Ceste FBiH u pogledu realizacije projekata modernizacije magistralnih cesta.

Kada je riječ o novim zapošljavanjima i zadržavanjem postojećih radnih mjesta kroz dio sredstava za podsticaje i doznačenih od strane Vlade FBiH usmjerenih na zapošljavanje, sredstva Službe za zapošljavanje.

Oblast finansija u narednim godinama pored značajnog broja operativno-materijalnih aktivnosti obilježiti će održavanje i poboljšanje budžetske stabilnosti Kantona i općina u sastavu Kantona. Značajne aktivnosti bi se trebale voditi u vezi sa statusom kredita MMF koji se stavlja kantonu na teret.

Kao doprinos provedbi reformske agende sačinit će se analiza parafiskalnih nameta. Posebno će se provoditi aktivnosti usmjerene na naplatu neuplaćenih poreza. U smislu stabilizacije budžeta poseban značaj se stavlja na djelovanje i aktivnosti definisanih Mjerama fiskalne i ekonomske politike koje Vlada kantona donosi svake godine te aktivnijim radom budžetske inspekcije u smislu inpekcije provjere trošenja budžetskih sredstava i detektovanej eventualnih nepravilnosti i zloupotreba.

Sistemu uprave će imati fokus na radno-pravnom statusu uposlenih, kadrovskoj politici i implementiranju novog radnog zakonodavstva kao i predloženim mjerama iz reformske agende. Statusi udruženja građana su naručito bitni obzirom da je u programskom periodu predviđeno vršenje nadzora u odnosu na sva registrovana udruženja.

Segment sigurnosti će se usmjeriti na materijalno-tehničko opremanje Ministarstva unutrašnjih poslova kao i normativne aktivnosti kao i povećanje aktivnosti na prevenciji i suzbijanju najizraženijih oblika kriminaliteta.

Obrazovanje je naručito u fokusu reformske agende na način da je potrebno isti racionalizirati i uskladiti upisnu politiku. U tom pravcu izradit će se Analiza o strateškom obrazovanju mladih usklađeno sa potrebama BPK-a i tržišta rada sa utvrđenim mjerama u tom pravcu. Modernizacija sistema obrazovanja je kontinuiran proces i svakako zaslužuje pažnju u vidu infrastrukturnog poboljšanja uslova u školama, što će biti nastavljeno i u narednom periodu. Kroz ovaj resor nastaviti će se aktivnosti na podršci razvoju sporta usmjerenu na poboljšanje uslova kroz rekonstrukciju objekata, prije svega gradske dvorane i objekta za sportske aktivnosti. Školski aktivizam je već postao konstanta u radu resora. Ono što se može istaći da je sektor obrazovanja u periodu pandemije uspio da organizira svoj rad kroz online nastavu te uspostavilo platform za rad u specifičnim uslovima u budućem period ukoliko bude potrebe.

Oblast zdravstva će nastaviti sa aktivnostima poboljšanje stanja u zdravstvu nastanak i pojava pandemije na području našeg kantona pokazala je i ukazala na neophodnost postojanaj kvalitetnog kadra, opreme i svih drugih kapaciteta neophodnog za pravovremenu intervenciju u zdravstvu. Nabavka opreme kao i uspostava dijalognog centra jedan je od prioriteta i u narednom period kao i obuka kadrova kako bolnica i domovi zdravlja ne bi oskudjevali sa kvalitetnim zdravstvenim kadrom te na najbolji način obezbjedili pravovremenu i kvalitetnu uslugu našim građanima.

U okviru oblasti socijalne politike na osnovu utvrđenih analitičkih pokazatelja krenut će se sa aktivnostima razvoja dodatnih oblika socijalne zaštite. Provodit će se aktivnosti unaprijeđenja uslova rada u J.U. Dom za stara i iznemogla lica. Na osnovu potpisanog sporazuma sa višim nivoima vlasti i općinama pokrenute su aktivnosti zatvaranja kolektivnih centara kroz već poduzete aktivnosti CEB II.

Pitanje boračke zaštite je svakako bitno u smislu implementacije ostvarenih prava, poboljšanja stanja osiguranja smještaja boraca i ukupnog poboljšanja statusa, kao i analiziranja postignutih efekata postojećih intervencija. Donošenjem novog zakona o demobilisanim borcima od strane Federacije BiH Bosansko-podrinjski kanton je jedan od prvih kantona u Federaciji BiH koji je analizirao postojeće zakonske propise i izvršio usklađivanje sa federalnim zakonom. Kroz podršku federalnog ministarstva za boračka pitanja i saradnju sa Kantonom Sarajevo a zajedno sa Općinama /Gradom Goražde u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde pružiće se podrške projektima spomen obilježja, te aktivnostima na regulisanju pravnog statusa objekta „Rorovi“ i „Most ispod mosta“.

U sektoru urbanizma i prostornog uređenja, stambene politike i zaštite okoliša najizraženije aktivnosti se odnose provedbu Projekta „zeleni ekonomski razvoj“. Poduzet će se aktivnosti na izradi Analize efekata primjene Zakona o komunalnim djelatnostima i komunalnim taksama BPK-a u cilju predlaganja izmjena i dopuna i stvaranja ukupno kvalitetnijeg okvira i uređenja života u urbanim područjima.

Na nivou uprava, upravnih organizacija i ustanova pored redovnih stručnih poslova iz nadležnosti potrebno je pojačat monitoring rada i vršiti redefinisanje ciljeva u odnosu na polugodišnje izvještaje i u zavisnosti od provedbe reformi na višim nivoima i u Kantonu.

Na nivou civilne zaštite donešeno je niz akata iz oblasti zaštite i spašavanja kao te nabavka sredstava za hitne intervencije u slučaju elementarnih nepogoda. Ogroman je značaj civilne zaštite u aktivnosti i djelovanju u zaštiti imovine i ljudi u specifičnim situacijama te će se u narednom periodu analizirati potrebe Civilne zaštite te raditi na opremanju iste neophodne opremom, a u skladu sa sredstvima sa kojima ista raspolaže kroz namjenska sredstva u Budžetu BPK-a Goražde.

Kroz sve sektore rada Vlade nastojat će se postići veći obim saradnje sa drugim, višim nivoima vlasti, međunarodnim organizacijama i civilnim društvom, kao oblika ostvarivanja dodatnih finansijskih potpora projektima i budžetu.

Ključnu ulogu će imati poboljšanje investicione klime i daljnje usaglašavanje poslovne legislative sa standardima Evropske unije.

Održivost Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u narednim godinama u značajnoj mjeri zavisi će od podrške iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, dok će cjelokupna ekonomska situacija u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u velikoj mjeri zavisiti od izgradnje brže putne komunikacije kao veze sa ostalim dijelom Federacije Bosne i Hercegovine. Ulaganjem u nove proizvodne pogone, privlačenjem novih investitora, intenziviranjem aktivnosti na izradi i apliciranju projekata i programa predpristupnim fondovima Evropske unije, jačanjem aktivnosti na unapređenju prekogranične saradnje,

stimulisanjem stanovništva za zapošljavanje na način podsticaja za zapošljavanje i samozapošljavanje, te obezbjeđenjem stambenih objekata po povoljnim uslovima stvorile bi se pretpostavke da mladi i stručni kadar ostane na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

RIZICI PO PROJEKCIJAMA ZA PERIOD 2023.-2025. GODINA

Projekcije prihoda u Dokumentu okvirnog budžeta za period 2023.-2025. godina su u iznosima, kako se to može vidjeti u nastavku:

	2023. godina	2024. godina	2025. godina
Procjena prihoda	41.957.945	43.926.237	47.096.996
Grant sredstva iz federalnog budžeta	4.500.000	4.500.000	4.500.000
	46.457.945	48.426.237	51.596.996

Za naprijed navedene procjene, a koje se temelje na procjene od strane Federalnog ministarstva finansija u okviru prihoda za koje oni vrše procjene, može se reći da su preambiciozne i da iste predstavljaju rizik kod planiranja prihodovne strane budžeta sa akcentom na 2023. godinu.

Zahtjevi budžetskih korisnika Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023.-2025. godina iznose:

Zahtjevi budžetskih korisnika	55.562.686	55.702.391	56.345.277
-------------------------------	------------	------------	------------

Iz naprijed navedenog vidljivo je da rashodovna strana budžeta (zahtjevi budžetskih korisnika) nije u ravnoteži sa procjenjenom prihodovnom stranom Budžeta za 2023-2025. godinu.

Značajan dio troškova u Budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je moguće isfinansirati samo uz sistemski rješavanje finansiranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kroz Zakon te kroz redovnu doznaku finansijskih sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Međutim, značajan dio sredstava trebaju obezbjeđiti i sami budžetski korisnici apliciranjem projekata prema višim nivoima vlasti i međunarodnim organizacijama. U suprotnom Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će se u narednim godinama naći u jako teškoj situaciji održavanja fiskalne likvidnosti.

Neblagovremeno definisanje konkretne finansijske pomoći sa većeg nivoa vlasti, kao i kapitalnih projekata definisanih u prioritetima srednjoročnog razvoja (Federacije) može imati nesagledive posljedice budućeg funkcionisanja Kantona, te se nadamo da će Dokument okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde biti razmatran od strane Vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, te da će imati razumjevanja i potrebu da izvrše doznake finansijskih sredstava kako je to navedeno u ovom Dokumentu posebno u okviru rizika po projekcijama kako prihodovnih tako i rashodovnih strana Budžeta za period 2023-2025. godina.

POGLAVLJE 6. PLAFONIRANJE BUDŽETSKIH ZAHTJEVA ZA PERIOD 2023.-2025. GODINA

Zahtribusi budžetskih korisnika u Dokumentu okvirnog budžeta za period 2023.-2025. godina u znatnoj mjeri odstupaju od projekcije prihoda za pomenuti period.

Na bazi dostavljenih projekcija od strane Federalnog ministarstva za finansije, kao i pokazatelja kretanja prihoda Kantona u prethodnom periodu (kada je i počela izrada Dokumenta okvirnog budžeta), Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je uradilo projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godina.

Ono sto je zaista upitno u procjeni su i sredstva granta iz Budžeta u Federaciji BiH koji je u periodu 2023.-2025. godina planiran u iznosima od po 4,5 mil. KM kao i procjene prihoda po osnovu poreza na dobit kao i prihoda od indirektnih poreza posebice zbog prisutne ekonomske nestabilnosti na području našeg kantona, Federacije i Države Bosne i Hercegovine te posljedica koje na globalnom nivou ista ostavlja.

Ministarstvo za finansije je nakon izvršene analize, pristupilo plafoniranju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godina.

Obzirom da su zahtjevi Budžetskih korisnika značajno iznad procjene prihoda to se nije moguće udovoljiti ukupnim zahtjevima budžetskih korisnika. Također je bitno istaći da budžetski korisnici pri izradi DOB-a nisu ispoštovali Instrukciju broj 1. odnosno nisu budžete planirali u skladu sa Smjernicama te da nisu dostavili adekvatna obrazloženja za tražena sredstva. Za budžetske korisnike koji nisu dostavili svoje zahtjeve za sredstvima u periodu 2023-2025. godina Ministarstvo je iste planiralo u nivou Budžeta za 2022. godinu.

Ukoliko uzmemo u obzir procjenu prihoda **bez planiranog granta Federacije BiH**

	2023. godina	2024. godina	2025. godina
Procjena prihoda	41.957.945	43.926.237	47.096.996

Iz procjenjenih prihoda koji se odnose na 2023. godinu je moguće isfinansirati prioritete definisane Zakonom o izvršenju budžeta, te sa planiranim Grant sredstvima kroz projekciju Plafoniranih Budžeta smo pokušali uvrstiti sve ono što je neophodno za nesmetano funkcionisanje te planirali i provedbu novih zakona čija primjena još uvijek nije nastupila al će biti u narednim godinama.

Također uvažavajući zahtjeve budžetskih korisnika a koji su u znatno većem iznosu nego je procjena prihoda svaki od budžeta je uvećan u odnosu na budžet prethodne godine te je neophodno obzirom da se radi o limitiranim ukupnim iznosima pri izradi Budžeta za narodnu godinu sami odredite prioritete unutar vaših budžeta i na taj način omogućite nesmetano funkcionisanje vaše institucije.

Napominjemo da su projekcije prihoda urađene na osnovu trenutnih kretanje prihoda te da postoje određeni rizici te će se ukoliko bude odstupanja izvršiti korekcija kroz Budžet za 2023. godinu.

PRIJEDLOG
PLAFONIRANIH BUDŽETA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE
ZA PERIOD 2023-2025.GOD.

Ministarstvo za finansije je u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 5/18, 91/15, 103/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22), tj. u skladu sa budžetskim kalendarom, 15.02.2022. godine uputilo budžetskim korisnicima Instrukcije broj 1. o načinu i elementima izrade Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023. - 2025. godina. Rok za dostavu zahtjeva za sredstvima DOB-a bio je 15.04.2022. godine. U vezi s tim budžetski korisnici su dostavili zahtjeve za Dokument okvirnog budžeta Ministarstvu za finansije. Nakon obrade i analize svih prispjelih zahtjeva budžetskih korisnika došlo se do rezultata da budžetski korisnici nisu ispoštovali Instrukciju broj 1. koja im je bila osnova.

Rok za dostavu DOB-a prema Vladi Kantona je 15.06. što je u skladu sa budžetskim kalendarom tj. članom 15. Zakona o budžetima u FBiH, a nakon razmatranja Vlada Kantona bi trebala isti i usvojiti do 30.06. tekuće godine.

Obzirom da usvojeni DOB predstavlja osnovu za izradu Budžeta za 2023. godinu, to budžetski korisnici usvajanjem „plafoniranih” budžeta kroz DOB su u obavezi da zahtjeve za sredstvima u Budžetu za 2023. godinu usklade sa tim plafoniranim iznosom uz mogućnost da unutar budžeta rasporede sredstava u skladu sa svojim prioritetima. Također iznosi plafoniranih budžeta trebaju da predstavljaju iznos radnog Nacrta Budžeta za 2023. godinu.

Budžeti Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godina planirali su

	<u>2023. godina</u>	<u>2024. godina</u>	<u>2025. godina</u>
Planirani prihodi	46.457.945	48.426.237	51.596.996
Pokriće deficita	- 300.000	- 300.000	- 300.000
Plafonirani budžeti	46.157.945	48.126.237	51.296.996

Visina plafoniranih sredstava uveliko će zavisiti od kretanja prihoda u toku 2023. godine te od obezbjeđenja sredstava sa većih nivoa vlasti kao i angažovanosti budžetskih korisnika po pitanju apliciranja projekata i obezbjeđenja sredstava. Iznad plafoniranih iznosa neće se moći planirati Budžet za 2023. godinu.

Ono što je bitno navesti da pri izradi Dokumenta okvirnog budžeta Budžetski korisnici nisu uključili potrebe za sada već donešene zakone ili zakone koji su u proceduri te je kod nekih budžetskih korisnika urađeno uvrštavanje (okvirnog iznosa) za iste u onom iznosu koje je moguće utvrditi na osnovu podataka dostavljenih kroz IFP- obrasce za pojedine zakone.

U prilogu je Tabela plafoniranih budžeta budžetskih korisnika za period 2023.-2025. godina

UKUPNO PLANIRANIH RASHODA ZA 2023. - 2025. GODINU PO BUDŽETSKIM KORISNICIMA

BUDŽETSKI KORISNIK	Zahtjevi budžetskih korisnika			Izvršenje za 2021	Budžet za 2022	Plafonirani budžeti za period 2023.-2025.god		
	2023. godina	2024. godina	2025. godina			2023. godina	2024. godina	2025. godina
Skupština kantona	1.190.150	1.190.150	1.209.150	1.008.800	1.094.500	1.104.500	1.154.500	1.254.500
Vlada kantona	1.057.400	1.057.400	1.057.400	866.361	1.087.400	1.107.400	1.187.400	1.357.400
Služba za zajedničke poslove	781.000	781.000	781.000	577.747	781.000	801.000	851.000	931.000
Kantonalna uprava civilne zaštite	853.045	860.304	813.558	314.418	388.374	408.374	418.374	488.374
Ministarstvo unutrašnjih poslova	1.705.915	1.698.035	1.772.275	1.310.101	1.463.200	1.506.200	1.559.792	1.656.200
Uprava policije	7.530.337	7.920.957	7.912.372	5.170.842	5.733.000	6.259.000	6.834.000	8.125.000
Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose	253.000	253.000	253.000	200.890	263.000	273.000	293.000	363.000
Kantonalni sud	613.500	613.500	613.500	482.432	613.500	623.500	653.500	703.500
Općinski sud	1.192.207	1.192.207	1.192.207	820.736	1.192.207	1.202.207	1.252.207	1.302.207
Kantonalno tužilaštvo	324.509	324.509	324.509	262.081	324.509	344.509	354.509	374.509
Ministarstvo za finansije	4.662.874	3.885.479	3.902.591	1.848.314	1.942.000	2.105.808	2.215.808	2.300.280
Ministarstvo za privredu	3.872.650	4.041.010	4.128.930	1.398.739	2.260.745	2.560.745	2.580.745	2.890.745
Kantonalna uprava za šumarstvo	478.450	447.600	498.100	526.923	385.224	395.224	405.224	385.224
Direkcija za ceste	2.830.200	2.885.000	2.903.000	1.594.208	1.180.296	1.190.296	1.200.296	1.250.000
Direkcija robnih rezervi	1.029.660	821.170	820.170	389.542	572.800	772.800	872.800	800.000
Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice	1.668.150	1.668.150	1.536.000	1.032.015	913.600	983.600	1.013.600	1.113.600
Centar za socijalni rad	5.742.550	5.797.450	5.842.450	5.262.152	5.334.500	5.652.550	5.832.550	5.982.550
Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport	1.796.686	1.796.686	1.796.686	1.596.917	1.868.200	1.947.570	1.997.570	2.097.570
OŠ "Fahrudin Fahro Baščelija"	2.256.750	2.303.620	2.355.500	1.651.971	1.989.600	2.017.054	2.117.054	2.157.054
OMŠ "Avdo Smailović"	527.285	535.694	550.294	334.135	395.670	424.018	454.018	474.018
OŠ "Husein ef. Dozo"	2.240.000	2.244.200	2.253.300	1.688.159	1.968.950	2.013.181	2.113.181	2.123.181
OŠ "Mehmedalija Mak Dizdar" Vitkovići	1.676.650	1.823.220	1.963.100	1.260.329	1.391.300	1.512.353	1.572.353	1.582.353
OŠ "Hasan Turčalo Brzi" Ilovača	875.350	874.750	874.750	650.827	811.850	821.850	851.850	871.850
OŠ "Prača" Prača	561.400	561.400	561.400	400.597	477.000	485.633	537.700	547.700
OŠ "Ustikolina" Ustikolina	732.800	816.650	888.800	569.202	649.000	752.448	782.448	802.448
SSŠ "Džemal Bijedić"	1.176.445	1.184.870	1.193.295	979.369	1.153.800	1.165.350	1.175.359	1.205.359
STŠ "Hasib Hadžović"	1.643.720	1.828.620	1.985.770	1.081.937	1.232.150	1.300.150	1.188.774	1.208.774
MSŠ "Enver Pozderović"	1.190.420	1.191.575	1.218.970	1.040.423	1.221.700	1.271.700	1.221.700	1.241.700
Ministartvo za boračka pitanja	2.018.500	2.024.500	2.080.500	1.440.271	1.661.900	1.980.000	2.180.000	2.200.000
Agencija za privatizaciju	127.910	127.910	127.910	102.032	132.095	140.095	145.095	155.000
Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	1.404.930	1.404.930	1.404.930	584.273	1.404.930	1.504.930	1.514.930	1.700.000
Kantonalna uprava za inspeksijske poslove	863.000	861.890	834.470	580.477	736.300	836.300	866.300	886.300
Arhiv Kantona	119.750	119.750	119.750	86.036	119.750	123.750	125.750	130.750
Kabinet Premijera	173.500	173.500	173.500	128.096	173.500	183.500	193.500	203.500
Služba za odnose s javnošću	109.500	108.500	113.000	76.591	105.700	109.500	119.500	129.500
Kantonalno pravobranilaštvo	139.593	140.305	146.240	100.636	125.150	135.150	139.150	149.150
Zavod za besplatnu pravnu pomoć	142.900	142.900	142.900	85.873	131.700	142.700	150.700	152.700
Broj uposlenih	1004	1035	1048	874	972			
UKUPNO	55.562.686	55.702.391	56.345.277	37.504.452	43.280.100	46.157.945	48.126.237	51.296.996

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde predlaže Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da razmatra i usvoji Dokument okvirnog Budžeta za period 2023.-2025. godina kao prvi korak u procesu pripreme Budžeta za 2023. godinu.

Ministarstvo za finansije
Goražde, Juni 2022. godine

